

НАЦРТ

**ПРОГРАМ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ
РАЗВОЈА ОПШТИНЕ КУЧЕВО
за период 2022. – 2024.**

Децембар, 2021.

Садржај:

1.	ОПИС ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА	1
2.	ПРАВНИ ОСНОВ И СВРХА ДОНОШЕЊА ПРОГРАМА	1
3.	МЕТОДОЛОГИЈА.....	5
4.	АНАЛИЗА СТРУКТУРЕ ПРИВРЕДЕ ОПШТИНЕ КУЧЕВО	6
5.	ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА.....	19
6.	ЦИЉНЕ ГРУПЕ	20
7.	ПРОГРАМСКЕ МЕРЕ	23
7.1.	Подстицање запошљавања	26
7.2.	Привлачење инвеститора.....	27
7.3.	Подстицање конкурентности	36
8.	УСЛОВИ И НАЧИН ДОДЕЛЕ СРЕДСТАВА ПО СВИМ МЕРАМА ПРОГРАМА	43
9.	МЕХАНИЗМИ ДОДЕЛЕ И ПРАЋЕЊА ТРОШЕЊА СРЕДСТАВА.....	46
10.	ИНСТИТУЦИОНАЛНИ КОРАЦИ У ПРИПРЕМИ, СПРОВОЂЕЊУ И ПРАЋЕЊУ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА	49
11.	ЗАКЉУЧАК.....	51

Листа скраћеница

БДП	Бруто домаћи производ
ЕУ	Европска унија
ИГК	Индекс глобалне конкурентности
ИКТ	Информационо-комуникационе технологије
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЛЕР	Локални економски развој
ММСПП	Микро, мала и средња предузећа и предузетници
п.п.	Процентни поен
РС	Република Србија
РСД	Динар (валута)
СДИ	Стране директне инвестиције
УСД	Амерички долар (валута)
ЦИЕ	Централна и источна Европа

На основу члана 20. став 1. тач.1. и 7. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/2007 и 83/2014 – др.закон, 101/2016 – др.закон и 47/2018), члана 11. став 3. и члана 17. ст. 1. и 2. Закона о улагањима („Службени гласник РС“, бр. 89/15 и 95/18), члана 8. став 2. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) , чл. 3. Уредбе о начину и поступку пријављивања државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 110/16), чл. 2. Став 2. Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћи) („Службени гласник РС“, број 23/21), и члана 40. став 1. тачка 4 Статута општине Кучево („Службени лист општине Кучево“, број 1/19), члана 2. тачка 1) Правилника о стандардима повољног пословног окружења у јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 33/16), на предлог Општинског већа општине Кучево број _____ од _____. године,

Скупштина општине Кучево на седници одржаној дана _____ године, донела је

**ПРОГРАМ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ КУЧЕВО ЗА
ПЕРИОД 2022. – 2024.**

Реч председника Општине Кучево

Постављање јасних циљева и добро планирање је у основи сваког успешно обављеног посла. Да бисмо на прави начин дефинисали будуће унапређење локалне привреде, приступили смо изради Програма локланог економског развоја општине Кучево 2022 - 2024. Програм препознаје потребе наше локалне заједнице и дефинише правце у којима треба да усмеравамо будуће инвестиције и има за циљ да трасира одржив и уравнотежен развој наше локалне заједнице у наредном периоду.

У процесу израде Програма локланог економског развоја општине Кучево 2022 - 2024. године анализирани су укупни ресурси општине и одређени приоритетни циљеви и мере које могу да допринесу ефикасном искоришћењу потенцијала које имамо.

Концепт Програма локланог економског развоја општине Кучево заснивамо на мерама, које пажљиво следе и уважавају стратешке привредне правце развоја Републике Србије, које су дефинисали Председник Републике и Влада Србије. Те мере треба да допринесу побољшању квалитета живота наших грађана, кроз отварање нових радних места и даље смањење стопе незапослености, кроз стварање могућности за нова улагања и инвестиције, повезивање наше општине са другим општинама, градовима и државама у региону, пратећи модерна технолошка достигнућа и примере добре праксе развијених општина.

Наша тежња је да обезбедимо једнак приступ и унапређење квалитета живота свих наших становника и да општина Кучево буде успешна и развијена општина задовољних грађана, који виде будућност у месту свог рођења и одрастања.

С поштовањем,

Председник општине Кучево

Др Иван Рајичић

1. ОПИС ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА

Програм се састоји из неколико целина које чине: Увод у којем се даје опис анализе стања у којем се налази општина и локална привреда; Правни основ у којем је представљен законски оквир за доношење Програма локалног економског развоја; Циљеви подељени на опште (допринос економском развоју и стварању пословног окружења) и специфичне циљеве (оснивање нових предузећа, отварање нових радних места, конкурентност локалне привреде и др.); део у којем се дефинишу привредни субјекти који остварују право на доделу средстава и они који не остварују право на доделу средстава; Висину и инструменте доделе средстава; Обавезе општине и обавезе привредног субјекта; кумулацију средстава у односу на правила за доделу државне помоћи; Програмске мере којима се ствара оквир подршке за подстицање запошљавања, привлачење инвеститора и подстицање конкурентности и дефинисање сваке мере појединачно; Поступак доделе средстава за све програмске мере у који је укључен јавни позив, пријава за доделу средстава, утврђивање формалних услова за доделу средстава, анализа поднетог пројекта, формирање комисије, уговор о додели средстава; Праћење и извештавање.

Програм локалног економског развоја представља шему државне помоћи у складу са чланом 3. Закона о контроли државне помоћи, а уколико се у току реализације овог програма јави потреба за доделом индивидуалне државне помоћи дефинисане чланом 3. Закона о контроли државне помоћи, локална самоуправа ће у складу са чланом 30. Закона о контроли државне помоћи поднети пријаву Комисији за контролу државне помоћи.

2. ПРАВНИ ОСНОВ И СВРХА ДОНОШЕЊА ПРОГРАМА

Овај Програм је донет на основама одредби Закона о планском систему Републике Србије, („Службени гласник РС“, бр. 30/18). Његово упориште се налази у Закону о улагањима, због чега има и одређене специфичности (првенствено у смислу структуре и елемената које програм обухвата).

Правни основ за доношење Програма садржан је у одредбама следећих позитивних правних прописа:

- У члану 20. став 1. тачка 7. и члану 32. став 1. тачка 4. а у вези члана 66. став 3. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14 –др. закон, 101/16 – др. закон и 47/18). Тако је одредбом члана 20. став 1. тачка 7. Закона о локалној самоуправи прописано да општина, преко својих органа, у складу са Уставом и законом, доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања. Чланом 32. тачка 4. истог закона прописано је да скупштина општине, у складу са законом доноси програм развоја општине и појединих делатности, док је у члану

66. став 3. овог закона прописано да се одредбе овог закона које се односе на скупштину општине примењују и на градску скупштину.

- У члану 11. ст. 2. и 3. и члану 17. Закона о улагањима („Службени гласник РС“, бр. 89/15 и 95/18), којим је прописано да је улагање од посебног значаја и улагање које се реализује на територији једне или више јединица локалне самоуправе и подстиче реализацију заједничких развојних приоритета једне или више јединица локалне самоуправе у функцији повећања нивоа њихове конкурентности, као и улагање на основу усвојених билатералних споразума, као и да Влада, надлежни орган аутономне покрајине или локалне самоуправе доносе различите шеме државне помоћи према којима се ближе одређују критеријуми за доделу подстицаја. Такође, одредбама члана 17. став 1. овог закона прописано је да надлежни орган јединице локалне самоуправе инструментима локалне развојне политике подстиче улагања, брине о постојећим улагањима и њиховом проширењу, броју и укупној вредности улагања и квалитету улагача, примењује стандарде повољног пословног окружења и доноси одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у повлачењу улагања, а ставом 2. да мере за подстицање конкурентности из става 1. овог члана садрже нарочито следеће елементе: опредељивање органа као јединице за подршку улагањима из члана 15. овог закона; јачање аналитичке основе за прецизније и на подацима засновано креирање развојних политика, инструмената и мера у области локалног економског развоја; успостављање транспарентних механизма сталне комуникације и сарадње са привредом; поједностављивање локалних процедура за реализацију 8 улагања; уравнотежење локалног тржишта рада, развој комуналне и локалне економске инфраструктуре; коришћење информационе и комуникационе технологије ради остваривања ефикасније комуникације и прописивање локалних олакшица и подстицај на основу локалних стратешких докумената, као и да стандарде повољног пословног окружења одређује министар надлежан за послове привреде.

- У члану 8. став 2. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19), којим је прописано да се *de minimis* помоћ не пријављује Комисији, већ одлуку о оправданости доделе доноси давалац *de minimis* помоћи, који обавештава Комисију о додељеној *de minimis* помоћи.

- У члану 5. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13, 119/14 и 23/21 –др.уредбе и 62/21-др.уредбе), којим је одређено да се за исте оправдане трошкове примењује најповољнија висина државне помоћи утврђена том уредбом, која представља горњу границу до које је дозвољено доделити укупан износ државне помоћи, без обзира на то да ли се државна помоћ додељује на основу једне или у комбинацији више шема и/или индивидуалних државних помоћи и да ли државну помоћ додељује Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, као и да је давалац државне помоћи дужан да пре доделе државне помоћи од корисника прибави писану изјаву да ли му је и по ком основу из овог члана већ додељена државна помоћ за исте оправдане трошкове.

- У одредбама Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (de minimis помоћи) („Службени гласник РС“, бр. 23/21), којом је јасно дефинисано да је помоћ мале вредности de minimis – је помоћ која нема значајан утицај на нарушавање конкуренције на тржишту и на трговину између Републике Србије и земаља чланица ЕУ, у складу са законом. Одлуку о оправданости доделе de minimis помоћи доноси давалац, који обавештава Комисију за контролу државне помоћи о додељеној de minimis помоћи.

- У члану 10. став 1. тачка 13. и став 4. Уредбе о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда („Службени гласник РС“, број 16/18). Овим чланом прописано је да се, у изузетним случајевима, непокретности у јавној својини могу дати у закуп и ван поступка јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда и у случају када се непокретност која је у јавној својини, односно која ће до дана примопредаје бити стечена у јавну својину, даје у закуп ради реализације инвестиционог пројекта којим се у року од највише три године од дана стицања права закупа отпочиње индустријска производња и обезбеди, уз обавезу одржавања броја запослених у периоду од пет година након достизања пуне запослености: најмање 1000 нових радних места на неодређено време повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у прву групу; најмање 350 нових радних места на неодређено време повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у другу или трећу групу; најмање 100 нових радних места на неодређено време повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у четврту групу, укључујући и девастирана подручја. Ставом 4. овог члана прописано је да непокретност из става 1. тачка 13) овог члана може бити дата у закуп испод тржишне цене, односно без надокнаде у складу са Законом о улагањима („Службени гласник РС“, број 89/15) и Законом о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09).

- У члану 9. Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности („Службени гласник РС“, бр. 61/15, 88/15, 46/17, 30/18 и 53/21) прописано је да су пројекти локалног економског развоја пројекти који су од посебног значаја за реализацију привредног развоја Републике Србије и локалног економског развоја, чијом реализацијом се повећава број запослених у привреди за најмање 1% односно 0,5% у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у четврту групу развијености и сразмерно увећавају јавни приходи, да када јединица локалне самоуправе у свом саставу има градске општине, проценат повећања броја запослених из става 1. овог члана односи се на градску општину, да је број запослених у привреди број запослених у

јединици локалне самоуправе који не укључује запослене у јавном сектору, а према извештају Републичког завода за статистику о броју регистрованих запослених за годину која претходи години у којој се 10 подноси елаборат о оправданости из члана 12. ове уредбе, да податке о броју запослених, на захтев јединице локалне самоуправе, доставља Комисија за давање предлога Влади за претходну сагласност за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени мањој од тржишне цене, или без накнаде, да јединица локалне самоуправе која на својој територији има више од 30.000 становника, односно која припада управном округу са више од 30.000 становника, може отуђити грађевинско земљиште у индустријској или пословној зони на својој територији, а којој гравитирају привредни субјекти са територије осталих јединица локалне самоуправе из управног округа, по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, за изградњу објекта из члана 7. став 1. тачка 1) ове уредбе, као и објекта за обављање услуга сервисних центара и подршке пословних операција, као услуга које се пружају путем информационо – комуникационих технологија превасходно корисницима ван територије Републике Србије.

- Општина Кучево је поступила у складу са одредбама Уредбе о начину и поступку пријављивања државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 110/16) којом је прописано да давалац државне помоћи, односно предлагач прописа који представља основ за доделу државне помоћи, подноси пријаву државне помоћи пре доделе, односно пре упућивања прописа у процедуру доношења, Комисији за контролу државне помоћи, да се уз пријаву државне помоћи подноси Општи образац државне помоћи, а по потреби и посебни образац за пријављивање државне помоћи и, да на захтев Комисије, подносилац пријаве доставља и друге податке и информације, у складу са чланом 2. став 1. тачка 4) Закона о контроли државне помоћи, те је Комисија за контролу државне помоћи Решењем о дозвољености државне помоћи, број _____ од _____ 2021. године, које се доноси на основу члана 2. и 11. ст. 1., 2. и 3. и чл. 13. И 15. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 51/09) потврдила дозвољеност државне помоћи општине Кучево.
- У члану 40. став 1. тачка 4. Статута Општине Кучево („Службени гласник Општине Кучево“, бр. 1/19) којим је одређено да Скупштина, у складу са законом доноси планске документе јавних политика, средњорочне планове и друге планске документе.
- У Плану развоја општине Кучево за период 2022 - 2030., који је најважнији стратешки документ јавне политике Општине на основу кога се планира развој.

Сврха Програма локалног економског развоја јесте да помогне локалним самоуправама и организационим јединицама за локални економски развој у настојањима да унапреде своје деловање у области планирања помоћи домаћој привреди, али и страним инвеститорима, и створи услове за изградњу ефикасног система подршке привредном развоју своје локалне заједнице.

Програм локалног економског развоја треба да пружи увид у постојеће стање локалне привреде и омогући да локалне самоуправе помогну својој привреди кроз доделу подстицајних средстава усмерених на унапређење пословног амбијента, и то пре свега кроз привлачење нових и/или подстицање постојећих инвеститора и подизање нивоа конкурентности, уз пуно уважавање локалних специфичности које одговарају конкретној локалној самоуправи и њеној привреди. Помоћ привреди може бити финансијска или нефинансијска, али обавезно финансијски мерљива, са јасним резултатом. Привлачење нових и/или подстицање постојећих инвеститора треба првенствено да доведе до раста запослености нарочито уколико је субвенција по запосленом, а на бази ангажованог капитала и других позитивних ефеката (подизање нивоа технологије, раста извоза, повезивања добављача и др.).

Локална самоуправа као предлагач Програма локалног економског развоја је поступила у складу са чланом 30. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) и чл.3 Уредбе о начину и поступку пријављивања државне помоћи (Службени гласник РС, бр.110/16) , односно у складу са наведеним члановима поднета је пријава државне помоћи Комисији за контролу државне помоћи. Решењем број: _____ Комисија за контролу државне помоћи је потврдила усклађености државне помоћи која се додељује у складу са овим програмом.

Правни оквир овог програма односно његове реализације чине и други прописи који се тичу уговорних и других обавеза односно прописи релевантни за реализацију овог програма.

Програм локалног економског развоја општине Кучево налази потпору у Плана развоја општине Кучево 2022 – 2030. и то у Економском стубу 3, Приоритетном циљу 3.3., мера 3.3.2.

Већ наведеним Плана развоја општине Кучево 2022 -2030 који је израђен у складу са Законом о планском систему, засигурно је да ће Програм локалног економског развоја имати још конкретнију потпору и новим документима јавних политика.

Како би се изradio адекватан Програм локалног економског развоја и дефинисале сврсисходне мере помоћи привреди, неопходно је првенствено урадити анализу механизма подршке привреди и дефинисати одређене препоруке.

3. МЕТОДОЛОГИЈА

Израда Програма локалног економског развоја фокусирана је на проналажење оптималне комбинације два метода прикупљања података: анализе релевантних стратегија и постојећих докумената и анкетирањем пословне заједнице.

Прва фаза је представљала анализу релевантних стратегија и програмских докумената, законских и подзаконских аката, као и других докумената која се баве датом темом. Извршено је истраживање и анализа статистичких података, а све у циљу прикупљања података о релевантним економским показатељима на националном и локалном нивоу, пословном окружењу, подстицајима привреди, пословној инфраструктури, ресурсима и већ постојећим привредним субјектима и инвестицијама.

Друга фаза је подразумевала ExPost анализу претходног документа Програма локалног економског развоја општине Кучево који је био једногодишњи односно за 2021.годину те је пословна заједница опредељења за унапређење свог пословања и има планове за евентуално будуће ширење пословања, док је Општина Кучево опредељења за ширење пословног окружења и спремна је за нови сет подршке од стране локалне самоуправе. Ова анализа је показала да реализација Програма локалног економског развоја Општине Кучево свакако доприноси стварању повољног пословног окружења и услова за инвестирање и отварање нових радних места. У једногодишњем подстицајном периоду показало се да постоји заинтересованост привредника за постојањем оваквог програма и доделу подстицаја. Релативно мали број додељених подстицаја у посматраном периоду услед усмерености Општине Кучево само за регионалну инвестициону помоћ, те се показује и неопходност увођења нових мера подршке, прилагођених потребама већег броја привредника, о чему би требало водити рачуна приликом доношења наредног Програма. Неповољна ситуација узрокована пандемијом вируса КОВИД – 19 и отежани услови пословања су додатни подстицај за Општину Кучево да у складу са својим могућностима помогне привреднике на одговарајући начин. Констатована је потреба да убудуће Програм локалног економског развоја Општине Кучево буде више медијски пропраћен путем различитих маркетиншких активности, како би што већи број привредника био обавештен о његовом постојању и био у прилици да користи подстицаје.

4. АНАЛИЗА СТРУКТУРЕ ПРИВРЕДЕ ОПШТИНЕ КУЧЕВО

Општина Кучево смештена је у источном делу Србије, у пределу хомољских планина са 26 насељених местом у којима живи 12.641 становник. Према степену развијености локалних самоуправа, општина Кучево сврстана је у четврту групу градова и општина чији је степен развијености испод 60% републичког просека те се свртсавају у девастиране неразвијене општине. Утврђивање степена развијености мери се као збир зарада и пензија у јединици локалне самоуправе и прихода буџета по искључењу средстава добијених на име отклањања последица ванредних околности, исказан по глави становника и коригован факторима демографских промена и депопулације (демографски раст/пад), социјалном и економском развијеношћу (стопа незапослености) и развојним могућностима општине (степен образовања).

Територија Општине Кучево је утврђена законом којим се уређује територијална организација Републике Србије и њу чине 26 насељених места. Општина има својство правног лица. Седиште Општине је у Кучеву. Органи Општине су: Скупштина општине (у даљем тексту: Скупштина), Председник општине, Општинско веће и Општинска управа. Територија Општине Кучево је утврђена законом којим се уређује територијална организација Републике Србије и њу чине 26 насељених места. Општина има својство правног лица. Седиште Општине је у Кучеву. Органи Општине су: Скупштина општине (у даљем тексту: Скупштина), Председник општине, Општинско веће и Општинска управа.

У Општинској управи је запослено 60 радника у сталном радном односу, на неодређено. Основне организационе јединице су: Одељење за друштвене делатности, Одељење за општу управу, Одељење за имовинско-правне послове, урбанизам и привреду, Одељење за буџет и финансије, Одељење за инспекцијске послове, Одељење за локални економски развој.

Посебна организациона јединица је: Кабинет Председника општине.

Посебан орган општине је Општинско правобранилаштво општине Кучево.

Локални економски развој је процес у коме јавни и приватни сектор заједнички препознају проблеме у привредном-локалном и ширем окружењу и спроводе политику и програме који доприносе отклањању уочених проблема. Сврха ових активности је конкурентнија и отпорнија локална заједница и стварање бољих услова за економски раст, отварање нових радних места и унапређење животног стандарда грађана.

Одељење за локални економски развој општине Кучево је успостављена како би радила на унапређењу пословне климе у циљу подстицања економског развоја општине. Основни задаци одељења су привлачење домаћих и страних инвестиција и помоћ постојећој пословној заједници, што између осталог укључује и информисање потенцијалних инвеститора и постојећих привредника о условима за пословање, могућностима за улагање, расположивим програмима подршке и подстицајима на локалном и националном нивоу, али и истраживање и идентификовање потреба пословне заједнице у циљу израде квалитетне и детаљне анализе привреде која треба да пружи јасне смернице у ком правцу пружити подршку привреди и креирати програме и пројекте у области локалног економског развоја.

Одељење обавља и друге послове у вези са инструментима локалне развојне политике, стратешког планирања, имплементацијом пројеката и развојних програма.

Општина Кучево је са градом Пожаревцом и другим општинама Браничевског управног округа оснивач Агенције за Регионални развој Браничевског округа, и има дугогодишњу сарадњу са Регионалном привредном комором Пожаревац. Активни смо чланови Акредитоване регионалне развојне агенције Браничево – Подунавље, Националној

алијанси за локални економски развој (НАЛЕД) и Сталној конференцији градова и општина (СКГО).

Природни ресурси као фактор развоја привреде

Општина Кучево је богата рудама, пољопривредним и шумским земљиштем и налази се у умерено - континенталном климатском појасу, а у вишим деловима се јавља прелаз ка планинском типу. Основне одлике овакве климе су дуге и хладне зиме и топла лета. Средње годишње висине падавина износе око 750 mm. Просечно трајање снежног покривача је различито и варира у зависности од надморске висине и микроклиматских услова. Средња годишња температура ваздуха се креће око 11° C.

Релјеф шире околине Кучева је сложен и разноврстан са мезо и микрооблицима денудационог, флувијалног и крашког релјефа. Ту се издвајају две географске целине: равничарски и брдско - планински део, горњи и доњи Звижд. Овакав релјеф, као и педолошке и хидрографске особине земљишта опредељује начин његовог коришћења. У структури, од укупне површине општине, пољопривредно земљиште заузима 34 532 ha, или једну половину, док је друга половина под шумама 34 820 ha, а преостали део заузима 2 748 ha земљишта. Од тога на ораничне површине отпада 16 119 ha, а преостали део пољопривредног земљишта су пашњаци и ливаде.

Кроз општину Кучево протиче река Пек, која је десна притока Дунава и на територији општине представља највећи речни ток који протиче целом дужином територије. Висинска разлика од ушћа до извора Пека износи 725 m са просечним падом од 6,25 промила. Сам ток је дуг 120,20 km, а површина слива је 1326 km². Средњи протицај реке је око 7.5 m³/s. Значајне притоке за целокупни водни режим су Комша и Кучајнска река са леве и Шевица и Посушка река с десне стране. Поред наведених река, постоји и велики број потока који су повремени и у периодима најнижих вода скоро пресушују.

Општина је веома богата минералним сировинама и имала је веома дугу традицију производње креча и камена, док је експлоатација кварца била новијег датума. Цело подручје општине је, иначе, врло богато рудом и угљем и у току је истражна експлоатација злата с јамским ископом, а вршене су и припреме за почетак истражне експлоатације угља с површинским копом.

Подручје горњег и доњег Звижда је веома богато водом, минералним и термоминералним изворима. На подручју Кучева постоје више природних добара и историјских објеката који су законом заштићени и имају велики туристички потенцијал:

- Пећина „Гаура Маре“ која представља природни спелеолошки споменик;
- Туристички атрактивне пећине „Церемошња” и „Равништарка”, као и мање истражене „Дубочка“ и „Шевичка пећина“;
- Крашки извор „Кучевска потајница“ која представља редак природни феномен;

- „Краку лу Јордан“ – споменик културе, јединствени археометалуршки центар из римског периода који је одлуком Владе Републике Србије проглашен за културно добро од изузетног значаја;
- Вила и базени краља Александра I Карађорђевића у Нересници.

Анализа структуре предузећа по делатностима и величини

Економска активност представља важно средство за постизање вишег животног стандарда. У Кучеву је 2018. године просечна нето зарада износила 39.125 динара, што је било испод просека Републике Србије од 49.650 динара. У погледу запослености, 30,83% људи старости од 15 до 64 године у Кучеву је имало формално запослење, што је било испод просека запослености од 46,59% на нивоу Републике Србије. У периоду 2011-2018. године стопа незапослености у Кучеву се смањила са 23,12% на 17,79%.

Индустријска зона

Површина обухвата Измена и допуна плана детаљне регулације „Индустријска зона“ у Кучеву („Службени гласник Општине Кучево“, бр. 13/19) је 56ха. У табели испод приказане су површине у индустријској зони по наменама. Највећа површина од чак 31,6 ха је неизграђена и обухвата пољопривредне површине, површине за експлоатацију песка, неуређене површине и шуме и ливаде. Тренутно, површина која се односи на индустрију и привреду је 8,5 ха, а планирано је да буде 25,2 ха. 4,6 ха индустријске зоне захватају комерцијалне делатности и пословање, а планирано је да та површина буде 9,6 ха. Планирано је да се озелени 5 ха и да се на 3,7 ха изграде саобраћајнице.

Биланс површина грађевинског земљишта

намена површина	постојеће стање		планирано	
	(ха)	%	(ха)	%
индустрија и привреда	8.50	15.20	25.20	45.00
комерцијалне делатности и пословање	4.60	8.20	9.60	17.10
становање (рурално и сеоско)	3.80	6.70	-	-
становање (ниске густине)	1.50	2.60	-	-
становање (средње густине)	-	-	6.00	10.70
комуналне услуге, службе и делатности	2.90	5.20	2.40	4.30
неизграђене површине (пољопривредне, експлоатација песка, неуређене површине, шуме и ливаде)	31.60	56.40	-	-

Зеленило	-	-	5.00	9.00
водене површине	0.9	1.60	2.50	4.50
санација и ремедијација	-	-	1.60	2.80
саобраћајнице	2.20	4.10	3.70	6.60
УКУПНО	56.00	100	56.00	100

Индустријска зона у Кучеву ограничена је делом улице Боже Димитријевића, са северо-источне стране, новопланираним саобраћајницама, са јужне, западне и северозападне стране и Посушком реком. У њој послују АВМ INTERNATIONAL ДОО ПАЛИЋ-ОГРАНАК АВМ INTERNACIONAL КАМЕНОЛОМ ПОНОРАЦ, ПРИВРЕДНО ДРУШТВО MS WOOD GROUP ДОО, а у наредном периоду своје пословање ће почети АМБАЛАЖЕРКА ДОО БЕОГРАД, БЕГАЉИЦА.

Структура привреде, предузетничка клима и подршка општине Кучево

Укупан број активних привредних субјеката који послују на територији општине Кучево износи 708, с тим што је број предузетника вишеструко већи у односу на број привредних друштава. Предузетничка клима у општини је испод нивоа Републике када су у питању привредна друштва. Број активних привредних друштава на 1.000 становника износи 13,26 што је испод нивоа Републичког просека, док је број предузетничких радњи на 1000 становника 48,25 што је изнад просека Републике (36,17 предузетничких радњи на 1.000 становника).

У домену не-финансијске асистенције привредним субјектима и унапређења пословног окружења, на територији општине Кучево постоји више актера од којих су овде поменути само неки: Регионална привредна комора, Регионална акредитована развојна агенција Браничево - Подунавље, и Републички орган – Национална служба за запошљавање-Филијала Пожаревац.

Од 2004. године, у складу са Законом о локалној самоуправи постоји Одељење за ЛЕР, као део локалне самоуправе са задатком да оформи погодно привредно окружење за отварање нових радних места и привлачење инвестиција у Кучеву. Овај организациони облик такође подноси предлоге и имплементира пројекте на конкурсима домаћих институција и страних донатора, и у том смислу је једина организациона целина локалне самоуправе која остварује приход у буџет Општине, мимо изворних прихода и прихода од Општине поверених послова. У циљу унапређења пословног амбијента и привлачења инвестиција, Одељење за ЛЕР има сарадњу са Развојном агенцијом Србије и осталим надлежним националним институцијама.

У Кучеву није регистровано седиште ниједне банке која послује на територији Србије, али већина има филијале у Кучеву. Понуда правним лицима је разноврсна, у складу са пословним политикама банака, а од фондова за финансијску асистенцију који су у развојној функцији, предузетници, почетници у бизнису, домаћи и страни инвеститори могу користити средства Фонда за развој Републике Србије, или националне и будуће локалне подстицајне мере за привлачење инвестиција.

Остварене инвестиције у нова основна средства, по карактеру изградње и делатностима

На територији општине Кучево током 2019. године највеће учешће остварених инвестиција по карактеру изградње било је у реконструкцију, модернизацију, доградњу и проширење (12,525 мил. дин.), док према техничкој структури доминирају инвестиције у опрему са монтажом (12,866 мил. дин.) уз 100% учешће домаће опреме.

Ако посматрамо учешће остварених инвестиција у нова основна средства по делатностима, видимо да је током 2019. године у Кучеву највише инвестирано у државну управу и обавезно социјално осигурање у вредности од 4,05 мил. динара (25,03%), затим у снабдевање електричном енергијом у вредности од 4,2 мил. дин. (23,85%), а на трећем месту су инвестиције у образовање у вредности од 3,49 мил. дин. (19,83%), потом у вредности испод 8% у делатности здравство и социјалну заштиту као и трговина на велико и мало и поправка возила, уметност, забава и рекреација и остале.

Учешће остварених инвестиција у нова средства по делатностима у току 2019. године није било за делатности грађевинарства, рударства, прерађивачке индустрије, услуга смештаја и исхране, финансисјких послова, државне администрације и информационих технологија.

Предузећа и радна места

У општини Кучево стопа запослености 2018. године била је 17,79% у односу на број становника, док је 2020. година, у складу са последњим Извештајм РГЗа – Регистрована запосленост у Републици Србији за 2020. године, а на територији општине Кучево је 2.352 запослена лица што чини стопу запослености од 18,60% у односу на укупан број становника.

Стварна стопа запослености односно удео запослених у радно активној структури становништва износи 31,32%, што је више него дупло нижа вредност од је циљане вредности у Стратегији Европа 2020 која износи мин 75%. По структури запослених у делатностима највише је код предузетника, односно лица која самостално обављају делатност, и то 684 запослених лица, затим у делатности трговина на велико и мало и поправка моторних возила која броји 408 запослена лица, затим у прерађивачкој индустрији 303 запослена лица, у систему образовања има 272 запослена лица. Ове четири делатности броје преко 50% укупног броја запослених лица.

Број активних привредних друштава се није значајно мењао у периоду од 2010. до 2020. године. Дошло је до пораста 2018. године, али је 2020. године број био исти као и 2010. године, односно 98 активних привредних друштава. Према подацима АПР, од укупног броја привредних друштава са територије општине Кучево, мали број послује са губитком. У периоду после 2020. године тренд пораста броја привредних субјеката као и броја запослених лица се наставио.

Активна привредна друштва

Година	Број
2010	98
2011	83
2012	86
2013	93
2014	97
2015	95
2016	100
2017	100
2018	119
2019	98
2020	98

Број активних предузетника се повећао 2020. године у односу на 2010. и то чак за 100 активних предузетника, тако да је тада у општини Кучево било 610 активних предузетника.

Активни предузетници

Година	Број
2010	510
2011	516
2012	510
2013	487
2014	507
2015	522
2016	552
2017	571
2018	577
2019	575
2020	610

Број запослених на територији општине Кучево се повећао у периоду од 2016 до 2020. године. У 2016. године било је 2.573 регистрованих запослених, 1.543 мушкараца и 1.030 жена. 2020. године тај број је нешто мањи и износи 2.684, 1.538 мушкараца и 1.146 жена.

Регистровани запослени према полу и општини пребивалишта

Година	Укупно	Мушко	Женско
2016	2573	1543	1030
2017	2546	1508	1038
2018	2569	1519	1050
2019	2562	1494	1068
2020	2684	1538	1146

Просечна зарада без пореза и доприноса 2020. године износила је 46.751,00 динара.

Просечне зараде без пореза и доприноса у РСД

Година	
2010	26119
2011	28016
2012	31081
2013	32101
2014	32947
2015	33719
2016	33967
2017	35222
2018	39125
2019	42690
2020	46751

ДЕЛАТНОСТ	Република Србија	Браничевски округ	Кучево
А - Пољопривреда, шумарство и рибарство	30.875	771	135
Б – Рударство	25.989	448	89
Ц - Прерађивачка индустрија	459.647	5.206	308
Д - Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	26.015	3.371	23
Е - Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности	35.602	640	36
Ф – Грађевинарство	105.671	1.883	91
Г - Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	342.569	6.092	411
Х - Саобраћај и складиштење	119.006	1.957	129
И - Услуге смештаја и исхране	82.459	1.604	84
Ј - Информисање и комуникације	67.481	408	14
К - Финансијске делатности и делатност осигурања	43.849	444	16
Л - Пословање некретнинама	6.747	27	1
М - Стручне, научне и техничке делатности	108.935	993	71
Н - Административне и помоћне услужне делатности	106.631	1.885	20
О - Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	157.403	2.944	184
П – Образовање	146.247	2.790	276
Q - Здравствена и социјална			

заштита	156.920	3.490	209
Р – Уметност, забава и рекреација	36.595	638	69
С - Остале услужне делатности	42.626	815	59

Увидом у статистичу евиденцију Републичког завода за статистику и упоредном анализом података из 2019. године евидентан је значајан пораст запослених у областима прерађивачке индустрије, грађевинарства, трговине на велико и мало и услуга смештаја и исхране те се овај тренд повећања запослених у овим областима одразио и на општину Кучево.

Доминантне привредне гране општине Кучево су: прерађивачка индустрија, трговина на велико и мало као и јавне службе.

Показатељ да се општина Кучево налази у четвртој групи по развијености општина у Републици Србији, односно изузетно неразвијене општине показују и подаци поросечне зараде по запосленом у Републици Србији за јул месец 2020.године.

Регион, ЈЛС	Просечне зараде у бруто вредностима РСД		Просечне зараде без пореза и доприноса у РСД	
	VII 2020	I – VII 2020	VII 2020	I – VII 2020
Република Србија	83.016	82.003	60.029	59.339
Браничевски округ	78.533	77.590	56.502	55.829
Кучево	64.417	64.556	46.469	46.570
Пожаревац	87.856	86.444	63.076	62.085
Пожаревац	84.587	83.425	60.789	59.971
Костолац	106.181	103.378	75.904	73.443
Велико Градиште	64.079	63.925	46.066	45.939
Голубац	62.836	63.145	45.563	45.726
Жабари	64.966	62.436	47.256	45.211
Жагубица	68.487	67.473	49.308	48.624
Петровац на Млави	63.818	63.189	46.204	45.748
Мало Црниће	64.172	63.572	46.456	46.055

На подручју општине Кучево, према званичним подацима Агенције за привредне регистре, са даном обраде од 04.09.2020. године, регистровано је укупно (1.336 предузетника од тога је активних 886 што обухвата 82 привредна друштава, 602 предузетника, 57 удружења и 46 спортских удружења и савеза. Како је подручје општине Кучево претежно под шумама у развоју је обрада и прерада дрвета те на територији општине се 13 регистрованих привредних субјеката бави трговином на велико дрветом, грађевинским материјалом и санитарном опремом и резањем и обрадом дрвета.

Кључне фирме

15.11.2017. године компанија GANGYUAN CO. ДОО СМЕДЕРЕВО ОГРАНАК КУЧЕВО, КАОНА која се бави експлоатацијом грађевинског и украсног камена, кречњака, гипса и креде почела је са радом и тренутно запошљава 73 радника (2020. година). У току је изградња пећи за производњу креча, тако да ће у будућем периоду бити запослено још радника у овој компанији.

Кучево и околина познато је од давнина по рудном богатству, а посебно племенитим металима (злату и сребру) и квалитетном камену.

Данас прераду камена врши предузеће АВМ INTERNATIONAL ДОО ПАЛИЋ-ОГРАНАК АВМ INTERNACIONAL КАМЕНОЛОМ ПОНОРАЦ, које је реализовало једну од највећих инвестиција на територији општине Кучево у протеклим годинама. Ово предузеће тренутно запошљава 28 радника (2020. година).

Други врло значајан вид производње запажа се код производње алуминијумске и ПВЦ столарије, где је лидер ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДЊУ И ПРОМЕТ АЛУМИНИЈУМСКИ ЦЕНТАР-БРАМС ДОО, РАБРОВО, КОЈЕ ЈЕ ПРОШЛЕ ГОДИНЕ ЗАПОШЉАВАЛО 43 РАДНИКА.

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО MS WOOD GROUP ДОО Кучево основано је 25. августа 2017. и тренутно запошљава 10 радника (2020. година). Ово привредно друштво се бави производњом осталих производа од дрвета, плуте, сламе и прућа.

ПОД ДОО, КУЧЕВО основано је 22. марта 2007. и тренутно запошљава 14 радника (2020. година). Ово привредно друштво се бави производњом осталих производа од дрвета, плуте, сламе и прућа.

ДАНИЈЕЛА ТАСИЋ СТОЈКОВИЋ, ПРЕДУЗЕТНИК ЗАНАТСКО ТРГОВИНСКА РАДЊА МД ГРДЕЛИЦА (ВАРОШ) – ПЕКАРА МД основана је 21.8.2007. године. у општини Кучево послује у Издвојеном месту 1 у Кучеву и у Издвојеном месту 3 у којима основна делатност Трговина на мало хлебом, тестенином, колачима и слаткишима у специјализованим продавницама, као и у Издвојеном месту 6 где се обавља Производња хлеба, свежег пецива и колача. Ово предузеће тренутно запошљава 22 радника.

БРИСТА ДОО КУЧЕВО основано је 4. септембра 2014. године. Ово привредно друштво се бави производњом индустријских гасова и тренутно запошљава 10 радника (2020. година).

СТР МАРЈАН-МАРКЕТ ВЛАДИЦА МАРЈАНОВИЋ ПРЕДУЗЕТНИК КУЧЕВО, је један од главних снабдевача становништва потребном робом на територији општине Кучево, јер су му продајни објекти лоцирани и у најудаљенијим насељима у општини. Тренутно запошљава 23 радника (2020. година).

STYLINE ДОО ПОЖАРЕВАЦ је такође малопродајни ланац који послује на територији општине Кучево, као и УНИОН МЗ ДОО ПОЖАРЕВАЦ.

ПРОИЗВОДНО-ПРОМЕТНО И УСЛУЖНО ПРЕДУЗЕЋЕ КАСТРУМ ДОО ПЕТРОВАЦ чија је основна делатност Трговина на мало у неспецијализованим продавницама, претежно храном, пићима и дуваном има два трговинска објекта у Кучеву (једну продавницу мешовите робе и једну продавницу беле технике). У наредном периоду ово предузеће ће изградити Трговински објекат у општини Кучево величине 700 m² и запослиће 15 радника са територије општине Кучево.

СОСА-COLA HELLENIC BOTTLING COMPANY - СРБИЈА, ИНДУСТРИЈА БЕЗАЛКОХОЛНИХ ПИЋА ДОО БЕОГРАД (ЗЕМУН) у наредном периоду ће почети са радом у бившој фабрици воде Дубока.

АМБАЛАЖЕРКА ДОО БЕОГРАД, БЕГАЉИЦА чија је делатност Производња дрвне амбалаже ће у наредном периоду почети са радом и у три фазе запослити 40 радника.

Послове гајења, одржавања и обнове шума на територији општине Кучево обавља ЈП „Србијашуме“ шумско газдинство „Северни Кучај“ Кучево.

Незапосленост

У општини Кучево стопа незапослености 2018. године била је 30,83% и исти број

Број регистрованих незапослених се повећао у посматраном периоду. 2010. године он је износио 477, 245 мушкараца и 232 жене. 2022. године регистровано је 522 незапослених, 284 мушкараца и 238 жена.

Регистровани незапослени

Година	Укупно	Мушко	Женско
2010	477	245	232
2011	635	360	275
2012	699	405	294

2013	758	437	321
2014	659	362	297
2015	623	336	287
2016	708	383	325
2017	609	315	294
2018	534	274	260
2019	490	236	254
2020	522	284	238

Највише незапослених становника у укупном броју незапослених је у старосној групи од 30 до 54 година (57,5%), а најмање у старосној групи од 55 и више година (20,9%). Према овим подацима више је незапослених жена, него мушкараца, осим у групи од 55 и више година. Број незапослених на 1000 становника 2020.године износи 41,29 и од тога учешће жена 45,49% у укупном броју незапослених лица.

Учешће незапослених према старосним групама и полу у укупном броју незапослених

Годи на	Укупно 15-29 година	Мушко 15-29 година	Женско 15-29 година	Укупно 30-54 година	Мушко 30-54 година	Женско 30-54 година	Укуп но 55 и више годин а	Мушк о 55 и више годин а	Женс ко 55 и више годин а
2010	20,1	17,6	22,8	61,2	56,3	66,4	18,7	26,1	10,8
2011	29,3	29,7	28,7	57,5	55,0	60,7	13,2	15,3	10,5
2012	28,2	29,1	26,9	57,7	54,6	61,9	14,2	16,3	11,2
2013	27,7	26,5	29,3	56,5	53,5	60,4	15,8	19,9	10,3
2014	27,5	26,0	29,3	55,7	51,9	60,3	16,8	22,1	10,4
2015	27,8	26,2	29,6	54,1	50,3	58,5	18,1	23,5	11,8
2016	30,1	29,0	31,4	51,1	47,3	55,7	18,8	23,8	12,9
2017	24,0	22,9	25,2	55,0	50,2	60,2	21,0	27,0	14,6
2018	23,4	21,9	25,0	56,9	53,6	60,4	19,7	24,5	14,6
2019	21,0	18,6	23,2	59,4	57,6	61,0	19,6	23,7	15,7
2020	21,6	19,7	23,9	57,5	54,6	60,9	20,9	25,7	15,1

5. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општина Кучево је стратешки орјентисана на развој економије, што сведочи и то да је једна од три приоритетне осе стратешког развоја усмерена на економију.

У Нацрту Плана развоја општине Кучево 2022- 2030. дефинисана је 3.приоритетна оса Економија, у оквиру које је стратешки циљ: До краја 2030. године припремити сву неопходну просторно-планску и пројектно-техничку документацију за развој и опремање радних и индустријских зона, унапредити сарадњу са локалном пословном заједницом, поспешити постојећу пољопривредну производњу и обогатити и развити локалну туристичку понуду.

За остварење овог приоритета , општина је дефинисала шест (6) приоритетних циљева и то:

- Циљ 3.1. Планирање , пројектовање и изградња савремених инфраструктурних мрежа и објеката
- циљ 3.2 Привлачење и подстицај развоја инвестиција
- циљ 3.3 Успостављање механизма за подршку повољном пословном амбијенту
- Циљ 3.4 Развој и унапређење саобраћајне инфраструктуре
- Циљ 3.5. Развој пољопривреде и рурални развој
- Циљ 3.6. Развој туризма

Дефинисање механизма подршке привреди општине са конкретним мерама које треба развити кроз програм локалног економског развоја општине Кучево налази потпору у приоритетном циљу 3.3. Успостављање механизма за подршку повољном пословном амбијенту и мере:

Мера 3.3.1. Успостављање базе података пословних субјеката

Мера 3.3.2. Израда и спровођење Програма локалног економског развоја и спровођење мера: Привлачење инвеститора – регионалне инвестиционе помоћи и мере Де минимис помоћи

Мера 3.3.3. Јачање капацитета ЛЕР у циљу ставрања одрживог пословног амбијента

Мера 3.3.4. Спровођење програма ЛЕР за одрживо запошљавање

Мера 3.3.5. Промоција и представљање општине Кучево са повољним пословним окружењем

Мера 3.3.6. Унапређење положаја незапослених лица кроз подршку мерама активне политике запошљавања у сарадњи са НСЗ

Имајући у виду да се 2021. године израђује нови стратешки докуменат у складу са новим Законом о планском систему, засигурно је да ће Програм локалног економског развоја имати још конкретнију потпору и новим документима јавних политика.

Општи циљ програма Локално-економског развоја је унапређење локалног привредног амбијента и стварање повољне пословне климе у општини Кучево.

Специфични циљеви програма:

- Стварање услова за оснивање нових предузећа и проширење капацитета постојећих предузећа подстицањем предузетничког и иновативног понашања
- Креирање нових радних места и повећање запослености унапређењем пословања и стицањем практичних знања и вештина;

Сваки од наведених специфичних циљева својом реализацијом треба да допринесе расту тренда побољшања пословног амбијента и услова за перманентни раст производних и осталих делатности општине Кучево. Циљеви су постављени тако да буду јасни и проверљиви и да их је могуће квантификовати кроз мерљиве индикаторе, попут: број новотверених предузећа; број нових запослених и сл. Овако формулисаним циљевима и постављеним мерљивим индикаторима постиже се контрола трошења средстава, али и преглед ефеката програмског трошења средстава.

6. ЦИЉНЕ ГРУПЕ

Циљне групе и корисници програмских мера су:

- Велика привредна друштва
- Мала и средња привредна друштва
- Микро привредна друштва
- Предузетници.

Циљне групе су све оне које могу користити субвенције у складу са Програмом.

Програм препознаје као кључне циљне групе и кориснике подршке дефинисане кроз програмске мере привредне субјекте домаће и стране, без обзира на њихову величину¹ са пребивалиштем или седиштем на територији општине, који обављају делатности у производном сектору или сектору услуга, а који су претходно измирили све своје претходне уговорне обавезе према локалној самоуправи или обавезе које спадају у категорију локалних изворних или републичких прихода.

Основна идеја и тежња је да се овим Програмом подстакну инвестиције локалних предузећа у нове производе и нове делатности.

¹ Локална самоуправа као давалац државне помоћи узима у обзир дефиниције привредних субјеката дате у члану 2. Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013 и 119/2014), <http://www.kkdp.gov.rs/doc/propisi/UREDBA%20drzavna%20pomoc.pdf>

Мали привредни субјект јесте привредни субјект који има мање од 50 запослених и годишњи промет или укупан годишњи биланс стања који не прелази 10 милиона евра, у складу са прописом којим се уређује државна помоћ;

Средњи привредни субјект јесте привредни субјект који има од 50 до 250 запослених и годишњи промет који не прелази 50 милиона евра или укупни годишњи биланс стања који не прелази 43 милиона евра у складу са прописом којим се уређује државна помоћ;

Велики привредни субјект јесте привредни субјект који има преко 250 запослених и годишњи промет преко 50 милиона евра или укупан годишњи биланс стања преко 43 милиона евра у складу са прописом којим се уређује државна помоћ.

Микро предузеће јесте привредни субјект који има мање од 10 запослених и/или пословни годишњи приход мањи од 700.000 евра, и/или просечну вредност пословне имовине (израчунато као аритметичка средина вредности на почетку и на крају пословне године) до 350.000 евра, а у складу са прописом који регулише ову област.

Процењени износ средстава за Програм Локалног економског развоја општине Кучево за период 2022-2024. година је **40.000.000,00** динара. Конкретна средства за сваку програмску меру биће одређена годишње Одлуком о реализацији Програма локалног економског развоја. Поред конкретног износа средстава годишњим условима и начину реализације Програма локалног економског развоја општине Кучево за период 2022 – 2024, а у току године у којој се спроводи ће се одредити и инструмент доделе средстава као и мера или мере које ће се у току године подржати а све у зависности од буџетских могућности локалне самоуправе за одређену годину.

Инструменти доделе средстава представљају начин на који локална самоуправа предаје конкретна средства појединачним корисницима и представљају: субвенције; додела грађевинског земљишта у својини локалне самоуправе без или са умањеном накнадом (које је инфраструктурно опремљено); одобрење закупа јавне својине без или са умањеном накнадом и/или било које друго одрицање од изворних прихода јединице локалне самоуправе.

Обавеза локалне самоуправе је да на основу увида у документацију достављену од привредног субјекта утврди како и на који начин додела средстава утиче на реализацију пројекта било да се ради о инвестиционом пројекту или пројекту који за циљ има побошање конкурентности привредног субјекта.

Приликом оцене утицаја доделе средстава код инвестиционих пројеката у оквиру мере Привлачења инвеститора, локална самоуправа оцењује да ли додела средстава утиче на: знатно повећање величине пројекта, или 2) знатно повећање укупног износа средстава које привредни субјект улаже у пројекат, или 3) знатно повећање брзине реализације пројекта, или 4) реализацију пројекта, који без доделе средстава не би могао да буде остварен.

Локална самоуправа има обавезу да изради елаборат уколико додељује грађевинско земљиште са умањеном или без накнаде, сем у случају када се ради о пројекту од значаја за који одлуку о оправданости доделе доноси Влада Републике Србије². Исто тако уколико се додељује пословни простор у јавној својини са умањеним или без накнаде³ закупа локална самоуправа неопходно је да се изради елаборат.

Поред наведеног локална самоуправа у складу са овим програмом има обавезу да редовно води евиденције о додељеним средствима и изабраним корисницима које ће у складу са правилима за доделу државне помоћи достављати Комисији за контролу државне помоћи а како је прописано чланом 50. Закона о контроли државне помоћи. Исто важи и за државну помоћ мале вредности и извештавање Комисије за контролу државне помоћи по овом основу.

Члан 7. Закона о контроли државне помоћи дефинише кумулацију државне помоћи: „кумулација представља збир додељене државне помоћи која има јединствен циљ и намену независно од врсте, инструмента доделе и даваоца државне помоћи. У циљу утврђивања преосталог дозвољеног износа конкретне државне помоћи, давалац је дужан да, пре доделе државне помоћи од корисника прибави писану изјаву да ли му је и по ком основу претходно додељена државна помоћ за исте оправдане трошкове, и изврши кумулацију. Оправдани трошкови су трошкови за које је дозвољено доделити државну помоћ у зависности од врсте и намене државне помоћи. Влада ближе уређује правила кумулације“.

Водећи се тиме локална самоуправа прописује да се средства добијена у складу са Програмом збрајају са другим средствима добијеним од осталих нивоа власти за исте оправдане трошкове и то тако што се примењује најповољнија висина државне помоћи утврђена Уредбом о правилима за доделу државне помоћи, Уредбом о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, број 23/21) и Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи)(„Службени гласник РС“, број 23/21),а која представља горњу границу до које је дозвољено доделити укупан износ државне помоћи, без обзира да ли се средства додељује по основу једне или у комбинацији више шема и/или индивидуалних државних помоћи, и да ли су средства додељена од стране Републике Србије, аутономне покрајине или јединица локалне самоуправе.

De minimis државна помоћ која се додељује у складу с овим програмом кумулира се са другим добијеним средствима означеним као *de minimis* државна помоћ, додељеним у текућој фискалној години и у претходне две фискалне године, до горње границе од 23.000.000 динара. Ова врста државне помоћи се може кумулирати са другим врстама

2 Елаборат се израђује у складу са Уредбом о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности

3 У складу са Уредбом о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања и других имовинских права, као и у поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда

државне помоћи која се додељује за исте оправдане трошкове само до висине (интензитета) државне помоћи која представља горњу границу до које се може доделити укупан износ државне помоћи. Уколико ова врста државна помоћ није додељена за одређене оправдане трошкове или се њима не може приписати, може се кумулирати са другим категоријама државне помоћи у складу са припадајућим правилима о државној помоћи.

7. ПРОГРАМСКЕ МЕРЕ

Кључни део програма су програмске мере, које се концепцијски могу поделити на три кључна типа подршке привредним активностима на територији општине Кучево:

1. ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА - реализује се кроз:
 - 1.1. Програм стручне праксе;
 - 1.2. Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих;
 - 1.3. Субвенција за samozapošljavanje;
 - 1.4. Програм јавних радова.
2. ПРИВЛАЧЕЊЕ ИНВЕСТИТОРА – подршка инвеститорима да реализују инвестициони пројекат се реализује доделом средства за инвестиционе пројекте било да се ради о greenfield или brownfield инвестицији, који у свом опису имају улагање у материјалну и нематеријалну имовину и који резултирају новим запошљавањем. Локална самоуправа пружа подршку реализацији инвестиционом пројектима корисника путем следећих инструмената доделе државне помоћи:
 - 2.1. Обезбеђивање неизграђеног грађевинског земљишта у својини јединице локалне самоуправе испод цене или без накнаде;
 - 2.2. Обезбеђивање инфраструктурно опремљеног земљишта које је у својини јединице локалне самоуправе испод цене или без накнаде;
 - 2.3. Обезбеђење закупа пословног простора на одређено време
 - 2.4. Давање пословног простора у својини јединице локалне самоуправе испод цене или без накнаде, ван јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, а ради реализације инвестиционог пројекта;
 - 2.5. Обезбеђивање подстицајних средстава за набавку опреме (машине, алати, остала опрема) неопходне за проширење капацитета или започињање производње.
3. ПОДСТИЦАЊЕ КОНКУРЕНТНОСТИ – намењена је реализацији наведених пројектних активности привреде, с тим да је инструмент доделе државне помоћи субвенција:

- 3.1. Производним иновацијама које имају могућност директне примене и дефинисане користи у ланцу вредности производа;
- 3.2. Развоја кооператива, кластера и других облика удруживања са циљем заједничког наступа на трећим тржиштима или код доминантног купца;
- 3.3. Добијања међународних сертификата са циљем омогућавања изласка домаћих компанија на инострана тржишта;
- 3.4. Подстицања развоја предузетника, микро и малих правних лица кроз опремање било новом или половном опремом до 5 година старости.
- 3.6. Субвенционисања камата на краткорочне кредите до 12 месеци ММСПП

Сва средства изузев средстава која се додељују кроз сарадњу локалне самоуправе и Националне службе за запошљавање, се додељују по унапред утврђеним критеријумима, на основу унапред извршене анализе (по систему трошкова и користи) за локалну самоуправу, а по принципу "Док се не утроше средства" и/или до датума који је назначен у јавном позиву. Анализу спроводи локална самоуправа, преко Комисије за доделу средстава, а у случају комплекснијег захтева, анализу ће вршити консултантска кућа или институција која има адекватне међународне референце у овој области. Комисија за доделу средстава на основу претходно сачињене анализе доноси препоруку коју прослеђује општинском већу општине Кучево на одлучивање о додели средстава.

Заинтересовани пословни субјект општини Кучево уз претходно одређену конкурсну документацију, обавезно доставља бизнис план у коме се морају јасно видети: број нових радних места, просечни лични доходак, вредност укупне инвестиције, фазе реализације бизнис плана и оквирна вредност извозних активности уколико постоје, као и други елементи неопходни за сагледавање исплативости инвестиције и резулатата давања субвенције.

Пословни субјект који конкурише за средства из неке од горе предложених мера, може у једној календарској години конкурисати за доделу средстава из само једне од предложених мера.

Дакле, истом пословном субјекту не могу бити два пута додељена средства у току једне календарске године.

Средства за реализацију програма локалног економског развоја (у даљем тексту: средства) обезбеђују се у буџету општине Кучево.

Средства се могу користити за финансирање инвестиционих пројеката и пројеката којима се подстиче конкурентност у производном сектору и сектору услуга које могу бити предмет међународне трговине у складу са законом и другим позитивним прописима.

Право на учествовање у поступку доделе средстава имају инвеститори – домаћи и страни, микро, мала и средња предузећа и предузетници који имају инвестиционе пројекте и пројекте којима се подстиче конкурентност у секторима за које се у складу са Програмом локалног економског развоја обезбеђују средства.

Привредни субјекти који поднесу захтев за суфинансирање инвестиционог пројекта стичу право на доделу средстава уколико се пријаве за доделу средстава на начин и под условима предвиђеним Програмом пре почетка реализације инвестиционог пројекта уколико се јављају за меру подршке инвестиционим пројектима.

Привредни субјекти који се јављају за меру подршке јачању конкурентности морају испунити захтеве наведене у оквиру те мере.

Од права на доделу средстава изузимају се субјекти који средства не могу добити из буџета Републике у складу са законом и другим прописима, и то привредним субјектима који обављају делатности у секторима челика, угља, синтетичких влакана, саобраћаја, енергетике, финансијских делатности, осигурања, управљачких делатности и саветовања: , као и привредним субјектима у тешкоћама, односно оним привредним субјектима који који нису били у тешкоћама у смислу члана 2. став 1. тачка 5) Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14) на дан 31. децембра 2019. године.. Уколико се наведени привредни субјекти јављају за доделу средстава предвиђену мером Подстицање конкурентности у том случају могу остварити право на доделу средстава с обзиром да се средства додељују у складу са правилима о де минимис помоћи.

Средства за реализацију инвестиционих пројеката се не могу доделити корисницима који су престали са обављањем исте или сличне делатност на територији Републике Србије у периоду од две године пре подношења захтева за регионалну државну помоћ за улагање или планира да престане са обављањем такве делатности у року од највише две године након завршетка почетног улагања.

Привредни субјекти, који нису испунили претходну уговорну обавезу према општини или који нису уредно измирили порезе и остале обавезе према општинском и републичком буџету, не остварују право на доделу средстава у складу са Програмом.

Овим програмом се не пружа подршка привредним субјектима који обављају делатност у сектору транспорта, привредним субјектима који су у поступку поврата државне помоћи у складу са Законом о контроли државне помоћи, као ни привредним субјектима у којима Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе има учешће у власништву.

Подршка се не пружа ни привредним субјектима којима је у року од две године пре подношења пријаве за доделу средстава изречена правоснажна мера забране обављања делатности, а уколико послује краће од две године, да није изречена правоснажна мера забране обављања пословне делатности за укупна период пословања. Поред тога подршка се не пружа ни привредним субјектима чији су власници и одговорна лица правоснажно осуђивана и против којих се води поступак за кривична дела против привреде

Иако се неке мере налазе у програму, није обавезно да ће бити издвојена средства из буџета за сваку меру, односно да ће се све мере из програма наћи у јавном позиву. Разлог за овакву праксу је остављање могућности од стране локалне самоуправе да се неке мере спроведу у зависности од препознатих потреба, поготову уколико је програм вишегодишњи.

Општина Кучево у складу са расположивим средствима у буџету за сваку годину одређује инструмент доделе средстава.

7.1. Подстицање запошљавања

Реализује се у сарадњи са Националном службом за запошљавање и усвајањем Локалног акционог плана запошљавања за период од три године.

Локални акциони план запошљавања општине Кучево представља основни инструмент спровођења мера активне политике запошљавања, док је Одлуком о реализацији Локалног акционог плана за запошљавање у току године дефинишу циљеви и приоритети политике запошљавања и утврђују програми и мере који ће се реализовати у току године, а све у циљу достизања постављених циљева, унапређења запошљавања и смањења незапослености.

7.1.1. Програм стручне праксе – подразумева стручно оспособљавање за самосталан рад у струци и намењен је незапосленим лицима без радног искуства у струци са најмање средњим образовањем, и релизује се без заснивања радног односа. Реализује се код послодаваца који припада приватном сектору, док се највише 30% укупно планираних може ангажовати у јавном сектору и то у области: здравства, образовања, социјалне заштите и правосуђа.

7.1.2. Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих – подразумева да послодавци који припадају приватном сектору, првенствено мала и средња предузећа могу остварити субвенцију у једнократном износу по кориснику за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих (млади до 30 година, старији од 50 година, вишкови запослених, роми, дугорочно незапослени, особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе у домском смештају, хранитељским и старатељским породицама, и жртве породичног насиља).

7.1.3. Субвенција за samozapošljavanje – подразумева подршку samozapošljavanju. Средства се одобравају незапосленом лицу у једнократном износу по кориснику ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва, уколико оснивач заснива радни однос. Предност имају особе са инвалидитетом, млади до 30 година старости, вишкови запослених, роми и жене.

7.1.4. Програм јавних радова – подразумева радно ангажовање првенствено теже запошљивих незапослених лица, незапослених у стању социјалне потребе.

Све субвенције се спроводе у сарадњи са Националном службом за запошљавање и у свему се спроводе у складу са усвојеним Локалним акционим планом запошљавања општине Кучево за предметну годину.

7.2. Привлачење инвеститора

Ради се о регионалној државној помоћи.

За реализацију мере за привлачење инвеститора средства се могу одобрити за следеће оправдане трошкове улагања у:

- а) нова радна места повезана са почетним улагањем;
- б) почетна инвестициона улагања (материјална и нематеријална имовина, улагање у земљиште, зграде, постројења, машине, патенте, лиценце и сл.) у вези са: 1) оснивањем новог правног лица; 2) проширењем постојећег капацитета; 3) диверсификацијом постојећег производног програма у нове производе и 4) битним променама у целокупном производном процесу постојећег правног лица. Под почетним улагањем се подразумева и стицање имовине лица које је престало или би престало са радом да га није купио улагач који није повезан са продавцем (преузимање), с тим да се стицање удела у привредном друштву не сматра се почетним улагањем.

Програм се неће у примењивати на инвестиционе пројекте који су условљени:

- 1) извезеним количинама, оснивањем и радом дистрибуционе мреже у иностранству или осталим текућим трошковима корисника државне помоћи који су директно повезани са извозном делатношћу;
- 2) давањем предности коришћењу домаће робе у односу на увезену робу;
- 3) обавезом корисника да користи робу која је произведена у Републици Србији или услуге које су пружене у Републици Србији;
- 4) ограничавањем корисника да користи резултате истраживања, развоја и иновација у Републици Србији;
- 5) обавезом корисника да има седиште или представништво у Републици Србији, осим у тренутку исплате државне помоћи.

Висина средстава која могу бити додељена за реализацију мере за привлачење инвеститора одређује се на основу оправданих трошкова улагања и директних и индиректних ефеката улагања и у односу на висину инвестиције, а повезана је са новоотвореним радним местима.

Имајући у виду да се средства могу доделити у облику субвенција. Кучево ће средства субвенција која се додељује у облику бесповратних средстава приказати у бруто износу, тј. износу пре одбитка пореза и других накнада. У свим другим случајевима Кучево ће износ државне помоћи приказати у облику бесповратних средстава, тј. у њиховој (бруто) новчаној противвредности. Износ државне помоћи која се не додељује у облику бесповратног средства, једнак је бруто новчаној противвредности бесповратног средства.

Приликом доделе средстава Кучево као давалац регионалне инвестиционе државне помоћи ће водити рачуна о критеријумима транспарентности које испуњавају следећи инструменти (облици) доделе државне помоћи:

- 1) субвенција и субвенционисана каматна стопа на кредите;
- 2) кредит ако је бруто новчана противвредност израчуната на основу референтне каматне стопе која је важећа у тренутку доделе државне помоћи;
- 3) гаранција ако је обрачуната у облику бруто новчане противвредности субвенције;
- 4) пореска олакшица ако је предвиђена горња вредност која обезбеђује да се не премаши дозвољена висина (интензитет) државне помоћи;
- 5) други инструменти у складу са законом.

Средства за реализацију мера – Привлачење инвеститора додељују се за улагања од локалног значаја.

Уколико се исплата средства буде вршила у више рата оправдани трошкови ће бити дисконтовани на њихову вредност у тренутку доделе при чему се Кучево обавезује да за дисконтовање користи дисконтну стопу која важи у тренутку доделе.

Средства се могу доделити за улагања од локалног значаја која подразумевају реализацију инвестиционих пројеката у производном сектору или сектору услуга, код којих оправдани трошкови улагања износе до 300.000 евра, а најмање 30.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Републике Србије на дан подношења пријаве и којима се обезбеђује запошљавање до 10, а најмање 3 нова запослена на неодређено време.

Инвеститору се за улагање од локалног значаја одобравају средства у висини 30% оправданих трошкова бруто зарада, а у максималном износу 5.000 евра по основу бруто

зараде, у динарској противвредности, као и додатак у висини 10% оправданих трошкова улагања у основна средства.

За набавку опреме, (машине, алати, остала производна опрема) неопходне за проширење капацитета или започињање производње, предузетницима, микро и малим привредним друштвима се могу доделити средства у висини 25% вредности опреме која не може бити старија од пет година.

За набавку опреме, (машине, алати, остала производна опрема) неопходне за проширење капацитета или започињање производње, великим привредним субјектима средства могу бити додељена само уколико је опрема нова.

Укупан износ средстава која се могу доделити у складу са Програмом локалног економског развоја и Одлуком о условима и начину реализације овог програма, за сваку буџетску годину, одређује се у апсолутном износу, уз обезбеђивање поштовања максималног дозвољеног интензитета, у складу са постојећим прописима који уређују доделу државне помоћи.

С обзиром да се интензитет државне помоћи утврђује у односу на износ оправданих трошкова за које се додељује државна помоћ општина Кучево ће у складу са условима из Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, број 23/21) оправданост трошкова доказати путем исправа које морају да садрже јасне, конкретне и ажуриране податке добијене од корисника државне помоћи као што је на пример пословни план корисника.

Интензитет регионалне државне помоћи мора да буде у складу са дозвољеним интензитетима утврђеним одредбама уредбе. Корисник средстава дужан је да обезбеди учешће од најмање 25% оправданих трошкова улагања из сопствених средстава или из других извора који не садрже било који облик јавне помоћи.

Средства за привлачење инвеститора могу бити додељена под следећим условима:

1. да реализација инвестиционог пројекта за велике привредне субјекте траје пет година, а у случају малих и средњих привредних субјеката – три године;
2. да инвестиција и новоотворена радна места повезана са овом инвестицијом морају опстати у истом подручју најмање пет година за велике привредне субјекте, а у случају малих и средњих привредних субјеката три године након завршетка пројекта, с тим да је дозвољена замена постројења или опреме ако је застарела или се покварила у оквиру тог периода;
3. да радно место буде непосредно повезано са почетном инвестицијом, а отворено је у року од три године у случају малих и средњих привредних субјеката, односно, у случају великих привредних субјеката, у року од пет година од завршетка инвестиције, а од датума када је радно место први пут попуњено;

4. да се укупно достигнути број запослених код корисника средстава након реализације инвестиционог пројекта не смањује у периоду од најмање пет година, ако је у питању велики привредни субјект, односно у периоду од најмање три године, ако је у питању мали или средњи привредни субјект;

5. да улагање мора да резултира нето повећањем броја запослених у привредном субјекту у поређењу са просечним бројем запослених у протеклих 12 месеци, а у случају да се радно место затвори у том периоду, мора се одузети од броја новоотворених радних места, а за релевантан податак се узима податак са www.croso.gov.rs, односно из централног регистра обавезног социјалног осигурања.

Корисник средстава, након постизања пуне запослености, према претходно утврђеном броју новозапослених, у складу са уговором о додели средстава, дужан је да сваком запосленом редовно исплаћује зараду, у складу са прописима којима се уређују радни односи, у износу који је најмање за 20% већи од минималне зараде у Републици Србији прописане за месец за који се исплаћује зарада, за све уговорено време.

Износ регионалне инвестиционе државне помоћи обрачунате на основу зарада не сме да премашу одређени проценат трошкова зараде запосленог у периоду од две године и не сме прећи 50% ових оправданих трошкова .

Средства која се додељују према оправданим трошковима у процентуалном износу су дата у следећој табели и зависе искључиво од расположивих буџетских средстава, с тим да се повећање средстава показано у табели не односи велике инвестиционе пројекте.

Величина привредног субјекта	Основни %	Додатни %
Велики	50	
Средњи	50	10
Мали/микро/предузетници	50	20

Општина Кучево смештена је у источном делу Србије са 26 насељена местом у којима живи 12.641 становника. Према степену развијености локалних самоуправа , општина Кучево сврстана је у четврту групу градова и општина чији је степен развијености у распону испод 60% од републичког просека. Утврђивање степена развијености мери се као збир зарада и пензија у јединици локалне самоуправе и прихода буџета по искључењу средстава добијених на име отклањања последица ванредних околности, исказан по глави становника и коригован факторима демографских промена и депопулације (демографски раст/пад), социјалном и економском развијеношћу (стопа незапослености) и развојним могућностима општине (степен образовања).

Са становишта овог програма трошкови који се односе на набавку транспортних средстава и опреме у сектору транспорта не сматрају се оправданим трошковима.

ПРИВЛАЧЕЊЕ ИНВЕСТИТОРА - ПОЈАШЊЕЊЕ ИНСТРУМЕНАТА ДОДЕЛЕ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

Р.бр.	ПРИВЛАЧЕЊЕ ИНВЕСТИТОРА-МЕРЕ	ПОЈАШЊЕЊЕ
7.2.1.	Обезбеђивање неизграђеног грађевинског земљишта у својини јединице локалне самоуправе испод цене или без накнаде;	Општина Кучево може обезбедити пословном субјекту неизграђено грађевинско земљиште у јавној својини, испод цене или без накнаде, за проширење постојеће или започињање нове делатности. Општина, свакако мора поштовати одредбе Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности.
7.2.2.	Обезбеђивање инфраструктурно опремљеног земљишта које је у својини јединице локалне самоуправе испод цене или без накнаде;	Општина Кучево може обезбедити земљиште које је инфраструктурно опремљено у јавној својини испод цене или без накнаде, за проширење постојеће или започињање пословног процеса.
7.2.3.	Обезбеђење закупа пословног простора на одређено време	Општина Кучево може доделити новчани подстицај привредном субјекту (који проширује или започиње пословни процес) ради закупа пословног простора на одређено време, при чему пословни субјект мора исказати јасну намеру да закупи простор за производну или услужну делатност, што се доказује уговором о закупу, који не може бити краћи од периода трајања подстицаја. Уколико се подстицај односи на закуп простора, инвеститор пре добијања подстицаја од општине Кучево, доставља доказ да су измирени сви трошкови коришћења простора (електрична енергија, вода, канализација, гас, телефон и други режијски трошкови који ће нужно настати коришћењем простора), осим закупнине.
7.2.4.	Давање пословног простора у својини јединице локалне	Општина Кучево може дати пословни простор у јавној својини испод цене или без накнаде, ван

	самоуправе испод цене или без накнаде, ван јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, а ради реализације инвестиционог пројекта;	јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда, заинтересованом правном лицу који је неопходан за проширење или започињање пословног процеса. Додељени простор за проширење или започињање пословног процеса може бити и халски простор у јавној својини. Износ подстицаја који се може дати, а односи се на обезбеђивање закупа на одређено време, износи процењену вредност закупа тог пословног простора. Свакако уколико локална самоуправа одлучи да даје пословни простор у јавној својини, мора поштовати одредбе Уредбе о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом и давања у закуп ствари у јавној својини, односно прибављања и уступања искоришћавања других имовинских права, као и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда.
7.2.5.	Обезбеђивање подстицајних средстава за набавку опреме (машине, алати, остала опрема) неопходне за проширење капацитета или започињање производње.	Такође, подстицај може бити новчани и додељује се привредном субјекту за текућу годину, за набавку опреме (машине, алати, остала опрема) неопходне за проширење капацитета или започињање производње, по достављеној профактури. Општина Кучево, може доделити подстицај пословном субјекту у виду суфинансирања набавке опреме неопходне за проширење или започињање производног процеса пословног субјекта. Процес производње привредног субјекта који је конкурисао мора бити у пословним просторијама које су у власништву или закупу, што се доказује уговором о закупу који не може бити краћи од периода субвенције. Уз осталу претходно дефинисану конкурсну документацију пословни субјект посебно кроз бизнис план који се односи на коришћење опреме коју намерава да набави мора навести податке да ли набавка опреме утиче на запошљавање нових радника, да ли утиче на повећање извоза и податке о пореклу опреме.

Кучево ће нарочито оцењивати доделу средстава у односу на њихов подстицајни ефекат ако је захтев за доделу средстава поднет пре почетка радова на инвестиционом пројекту има ефекат подстицаја.

Захтев за доделу средстав садржи:

- 1) назив и величину учесника на тржишту;
- 2) опис пројекта, датум почетка и краја пројекта;
- 3) локацију пројекта;
- 4) преглед трошкова пројекта;
- 5) инструмент и износ државне помоћи.

Под почетком радова на пројекту сматра се почетак грађевинских радова или настанак обавезе по основу набавке опреме повезане са улагањем, а код преузимања тренутак стицања имовине непосредно повезане са преузетим учесником на тржишту. Куповина земљишта, прибављање дозвола, обављање студија изводљивости и друге припремне радње не сматрају се почетком радова на пројекту.

Оправдани трошкови улагања:

Оправдани трошкови у малим и средњим привредним субјектима су и трошкови припреме студија и консултантских услуга који су повезани са почетним улагањем ако висина државне помоћи износи до 50% стварно насталих трошкова.

У случају куповине привредног субјекта који је затворен или би био затворен уколико не би био купљен, оправдани трошкови су трошкови куповине имовине тог привредног субјекта од стране трећег лица по тржишним условима.

Сви инвеститори имају обавезу да запосле раднике искључиво са територије општине Кучево која је давалац подстицаја.

Имовина која се стиче куповином мора бити нова, изузев у случају када се државна помоћ додељује малим и средњим привредним субјектима. У случају преузимања, износ средстава за чије је стицање државна помоћ већ била одобрена пре куповине, одбија се од укупног износа.

Трошкови везани за стицање имовине која је под закупом, осим земљишта и зграда, оправдани су само ако закуп има облик финансијског лизинга и садржи обавезу куповине имовине на крају периода закупа. У случају закупа земљишта и зграда, закуп се мора наставити најмање пет година након предвиђеног датума завршетка пројекта улагања, односно три године за мале и средње привредне субјекте.

Ако мало привредно друштво преузме члан породице првобитног власника или запослени неће се сматрати да је имовину купило повезано лице и трошак те куповине представља оправдани трошак.

У случају када је за стицање имовине циљног друштва државна помоћ већ дата купцу пре куповине имовине, трошкови те имовине се одузимају од оправданих трошкова повезаних са преузимањем циљног друштва.

У случају стицања имовине преузимањем, оправдани трошкови улагања, осим трошкова куповине имовине могу бити и трошкови додатног улагања.

Оправдани трошкови улагања великог правног лица на тржишту у циљу битне промене у производном процесу морају бити већи од трошкова амортизације у претходне три фискалне године за имовину која је повезана са делатношћу која се модернизује. Оправдани трошкови улагања у циљу диверсификације производног програма морају бити најмање 200% већи од књиговодствене вредности имовине која се поново користи, а која се књижи у фискалној години пре почетка радова.

Оправдани трошкови улагања у нематеријалну имовину подразумевају да ту имовину искључиво употребљава корисник средстава и да на њу обрачунава амортизација у складу са важећим прописима. Нематеријалну имовину корисник може да купи само од трећег лица које није повезано са њим и по тржишним условима. Нематеријална имовина за коју се додељује средства, мора бити исказана у билансу стања корисника државне помоћи, најмање пет година односно три године, ако је корисник МСП. Ако је корисник средстава велико правно лице, учешће трошкова нематеријалне имовине у укупним оправданим трошковима улагања може бити до 50%. Набавка нематеријалне имовине за мале и средње привредне субјекте износе до 100% укупних оправданих трошкова улагања.

Инвеститор мора доставити одговарајуће средство обезбеђења за испуњење својих обавеза (менице, односно залога, односно банкарска гаранција у зависности од износа вредности подстицаја, као меру обезбеђења у корист општине Кучево.

Велики привредни субјект коме је општина Кучево одобрила подстицај мора одржати инвестицију на истој локацији, као и број запослених пет година након реализације инвестиционог пројекта, а мали и средњи три године након реализације пројекта.

Средства за реализацију мере за привлачење инвеститора, у складу са донетим Програмом локалног економског развоја општине Кучево и донетом Одлуком о условима и начину реализације Програма локалног економског развоја, обезбеђују се у одлуци о буџету општине Кучево, појединачно за сваку буџетску годину, а у складу са одредбама програмског буџета.

Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта са накнадом или/и без накнаде.

Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта прописано је Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 – испр. 64/10 – одлука УС 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС 50/2013 – одлука УС 98/13 – одлука УС 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др.закон и 9/20), а реализује се путем Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услови, начин и поступак размене непокретности („Службени гласник РС“, бр. 61/15, бр. 88/15, бр. 46/17 и бр. 30/18).

У складу са чл. 1. „наведене уредбе ближе се прописују услови, начин и поступак под којима се врши размена грађевинског земљишта у јавној својини, начин и услови за улагање грађевинског земљишта ради остваривања јавно-приватног партнерства, услови, начин и поступак под којима се може отуђити грађевинско земљиште по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, када се ради о испуњавању уговорних обавеза насталих до дана ступања на снагу закона којим се уређује планирање и изградња, по основу уговора у коме је Република Србија једна од уговорних страна, када се ради о међусобном располагању између власника грађевинског земљишта у јавној својини, као и када се може отуђити или дати у закуп грађевинско земљиште по цени, односно закупнини која је мања од тржишне цене, односно закупнини или отуђити или дати у закуп без накнаде, када се ради о реализацији пројеката за изградњу објеката од значаја за Републику Србију, као и услове и начин под којима јединица локалне самоуправе може отуђити неизграђено грађевинско земљиште по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, ако се ради о реализацији инвестиционог пројекта којим се унапређује локални економски развој.“.

Општина Кучево и Канцеларија за локални економски развој ће промовисати већ постојеће механизме подршке који су прошли законом утврђену процедуру и неће из буџета издвајати средства за ове намене.

Предмет отуђења или давања у закуп је неизграђено грађевинско земљиште у јавној својини, осим у случају размене, када је предмет отуђења и изграђено и неизграђено земљиште у јавној својини. Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта спроводи се путем јавног огласа или јавним надметањем. Размена непокретности се такође сматра отуђењем грађевинског земљишта.

Тржишна вредност грађевинског земљишта се утврђује у складу са законом којим се уређује јавна својина.

Државну помоћ у конкретном случају представља вредност отуђеног грађевинског земљишта, односно разлика закупа који се даје по цени испод тржишне цене, односно вредност укупног закупа ако се даје без закупнине.

Целокупну процедуру праћења реализације програма спроводи комисија за надзор, која о резултатима извештава надлежни орган, који доноси закључак о усвајању извештаја и мерама које комисија предложи. О правилима и начину рада комисије одлучује свака комисија независно. Овим путем општина Кучево испуњава своју дужност члана 20. Уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи, а који прописује обавезу даваоца државне помоћи да врши контролу трошења јавних средстава и коришћења тих средстава за доделу регионалне државне помоћи, и у обавези је да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

7.3. Подстицање конкурентности

За реализацију мера – Подстицање конкурентности средства се могу доделити једном привредном субјекту у висини до 23.000.000,00 РСД у току три узастопне фискалне године.

Ова мера се реализује у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државна помоћ).

Вероватно најтеже мерљив, а најзначајнији параметар за сваку привреду јесте њена конкурентност.

Видљива је потреба за упућивањем и охрабрењем привредних субјеката на прихватање конкурентске борбе, не само на локалном већ, пре свега, на међународном тржишту.

Из досадашњег искуства показује се потреба за овим видом подршке, односно да средства за ову намену увек буду утрошена. Најчешће, сем података о укупно извезеној вредности робе и врло индиректних показатеља који се свode на утисак (или, у бољем случају – резултат анкете), локална самоуправа тешко може имати реалну слику ко јесу или могу бити лидери на неком тржишту. Отуда и потреба да се формулише што шири, али и што симболичнији и видљивији начин подршке оним привредним субјектима који имају основ за здрав раст који је резултат конкурентности производа и услуга. Подстицаји конкурентности за привредне субјекте могу бити кључни импулс локалне самоуправе који охрабрује неки привредни субјект на даље инвестирање у локалној средини, али и за даљу борбу за нове купце.

За реализацију мера за подстицање конкурентности средства се могу одобрити за следеће оправдане трошкове:

- ☐ трошкови иновација – трошкови за инструменте, трошкови за уговорна истраживања, техничко знање и патенте који су купљени и лиценцирани, за саветодавне услуге, оперативни трошкови, трошкови за израду техничке студије изводљивости;
- ☐ трошкови развоја кооператива, кластера, инкубатора – улагање у опремање, у зграде, имовину, трошкови запослених лица, канцеларија, оперативни трошкови, усавршавање и сл.;
- ☐ трошкови повезани са добијањем различитих сертификата;
- ☐ трошкова набавке: нове опреме и/или машина, половне опреме и/или машина, делова машина
- ☐ Трошкови субвенција камата – оперативни трошкови

De minimis државна помоћ не може да се додели:

- ☐ за подстицање извоза, односно за делатности које директно утичу на обим извоза, успостављање и функционисање дистрибутивне мреже или за покриће других текућих расхода (оперативних трошкова) привредног субјекта повезаних са извозним активностима и
- ☐ за давање предности домаћим производима у односу на увозне производе.

Помоћ за покриће трошкова учествовања на сајмовима, односно за надокнаду трошкова израде студија или пружања саветодавних услуга потребних за увођење новог или постојећег производа на новом тржишту у другој држави не посматра се као помоћ за подстицање извоза.

Подршка подстицају развоја предузетника, микро и малих правних лица са територије општине Кучево кроз опремање са новом опремом и/или машина, половном опремом и/или машина, делова машина додељиваће се средства у висини од 100%. Јавним позивом се прецизирају услови и висина опредељених средстава за сваку годину, а на основу висине опредељених средстава у буџету општине Кучево за годину у којој се спроводи.. Половна опрема и/или машине је неопходно да буду старости до пет (5) година чија је вредност неопходна да буде процењена од проценитеља са листе Министарства финансија или да буде оправдана кроз продајну документацију од фирме која је регистрована за продају и промет половне опреме и машина.

Подршка предузетништву кроз субвенционисање камата на краткорочне кредите ММСПП опредељује средства намењена за субвенционисање камате на краткорочне кредите за обртна средства са роком отплате до 12 месеци. Право на отплату камате на кредите имају привредни субјекти разврстани у складу са Законом као микро, мала и средња правна лица и предузетници са седиштем на територији општине Кучево.

Општина Кучево у оквиру обавезне документације, пре доделе средстава за мере конкурентности, захтева стандардизован бизнис план који пружа извршену анализу (по систему трошкова и користи) за привредни субјект. Мора постојати видљиви ефекат јачања привредног субјекта, обично мултипликовања обима посла или подизања нивоа квалитета производа или услуге, чија ће последица бити то да, за релативно мали издатак локалне самоуправе, предузеће дође у ситуацију да запошљава додатну радну снагу или подигне ниво свог пословања тако да буде више него локални лидер кога ће пратити и други локални привредни субјекти.

Мере и појашњења мера за подстицање конкурентности:

	Мере подстицања конкурентности	Појашњење мера
7.3.1.	Производне иновације које имају могућност директне примене и дефинисане користи у ланцу вредности производа	Општина Кучево може доделити средства пословном субјекту у виду суфинансирања делимичног и потпуног сопственог развоја – сопствене иновације на територији Општине Кучево, уколико се кроз бизнис план може показати директна исплативост иновативног решења. Приликом доделе средстава за ову меру посебно ће се водити рачуна да у оквиру анализе исплативости буду јасно доказани (кроз одговарајућу документацију или додатни елаборат) сви елементи који указују на оригиналност локалног решења. Износ суфинансирања трошкова иновације је до 50% директних трошкова. Описана мера подршке иновације има циљ да подигне перформансе привредног субјекта, односно да охрабри друге привредне субјекте да улажу у иновативност у: • производном сегменту, где резултат мора бити нов производ, технолошки процес или сл., што ће дати позитиван допринос смањењу трошкова, подизању квалитета производа и сл. У пракси је прихватљиво решење да иновација буде први пут развијена у Кучеву, чиме се шаље порука привредним субјектима да морају пратити пре свега локалне трендове. Дат је и разуман рок до 3 године да иновација дâ своје финансијске резултате.
7.3.2.	Подршка развоју кооператива, кластера и других облика удруживања са циљем заједничког наступа на трећим тржиштима или код	Општина Кучево може доделити субвенцију пословном субјекту за подршку развоја кооператива, кластера и других облика удруживања са циљем заједничког наступа на трећим тржиштима или код доминантног

	доминантног купца	купца кроз суфинансирање дела трошкова који настају као резултат рада различитих облика удруживања само уколико је кроз бизнис план и анализу (трошкова и користи) недвосмислено доказано да без заједничког наступа не би било могуће остварити пласман робе на трећим тржиштима или код доминантног купца. Ова мера може трајати најдуже годину дана. Описана мера је реакција општине Кучево на чињеницу да се приватни капитал врло тешко уједињује, иако за то нема реалних препрека, што је последица лошег искуства из неких већ давних времена. Будућност малих бизниса је њихова професионализација, која подразумева директан раст или спајање као начин раста, у супротном, са пензионисањем власника нестаје и бизнис, а капитал се непродуктивно расплињава.
7.3.3.	Добијање међународних сертификата са циљем омогућавања изласка домаћих компанија на инострана тржишта	Општина Кучево може доделити субвенцију пословном субјекту за суфинансирање трошкова стицања међународних сертификата са циљем омогућавања изласка домаћих компанија на инострана тржишта, уколико се одговарајућим бизнис планом и анализом недвосмислено докаже исплативост таквог улагања, тј. нужност стицања оваквог сертификата за излазак на инострано тржиште. Износ овог суфинансирања је до 50% директних трошкова сертификације. Описана мера, кроз финансијски подстицај, има циљ да охрабри доносиоца одлуке у привредном субјекту не само да размишља о извозу или стандардизацији, већ и да неки стандард прихвати као основ за даље деловање.
7.3.4.	Подршка подстицају развоја предузетника, микро и малих правних лица са територије општине Кучево кроз опремање са новом опремом и/или машина, половном опремом и/или машина, делова машина	Општина Кучево може доделити подстицај предузетницима, микро и малим правним лицима, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији општине Кучево за јачање конкурентности привредних субјеката и унапређење њиховог пословања, унапређење технолошких процеса, производа и услуга привредних субјеката, повећање вредности и обима промета привредних субјеката, као и смањење трошкова финансирања производне опреме и репроматеријала. Подстицаји се

		додељују за ➤ субвенционисање трошкова набавке: нове опреме и/или машина, делова машина или специјализованих алата; ➤ Уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања (имплементација стандарда, сертификација, ресертификација) и обележавање производа „ЦЕ“ знаком. Пословни субјекти бизнис планом образлажу крајњу употребу додељених средстава, као и свој бонитет. Јавним позивом се прецизирају услови и висина опредељених средстава за сваку годину, а на основу висине опредељених средстава у буџету општине Кучево за ту годину. Уговором се дефинишу начин и рокови правдања добијених средстава, као и средства обезбеђења.
7.3.5.	Подршка предузетништву кроз субвенционисање камата на краткорочне кредите ММСПП	Средства за субвенционисање камате за кредите намењене развоју привредних субјеката на територији општине Кучево обезбеђују се Одлуком о буџету општине Кучево у предходне три године. Средства су намењена за субвенционисање камате на краткорочне кредите за обртна средства са роком отплате до 12 месеци. Право на отплату камате на кредите имају привредни субјекти разврстани у складу са Законом као микро, мала и средња правна лица и предузетници са седиштем на територији општине Кучево. Право на отплату камате на кредите имају правна лица и предузетници за износ који ће бити дефинисан Одлуком о условима и начину реализације Програма локалног економског развоја за текућу годину у којој се Програм спроводи.

Привредни субјект може конкурисати за доделу средстава и у наредним годинама, односно најдуже до три фискалне године, а у складу са датим програмом и одлуком о условима и начину реализације програма за сваку буџетску годину и са поднетом конкурсном документацијом.

Додатно појашњење / препоруке у вези са реализацијом мере – 7.3.1. дефинисање иновација

Под производном иновацијом, у смислу ове мере, подразумева се иновативно производно решење у циљу сопственог развоја иновативности на територији општине Кучево. Такође

је наглашено да ће се посебно водити рачуна о томе да, у оквиру анализе исплативости, буду јасно доказани (кроз одговарајућу документацију или додатни елаборат) сви елементи који указују на оригиналност локалног иновативног решења.

Додатно појашњење / препоруке у вези са реализацијом мере – 7.3.3. сертификација

Иако у донетом програму локалног економског развоја општине Кучево, пратећом одлуком и јавним позивом нигде децидирано не стоји наведено, субвенција за сертификацију неком привредном субјекту се стварно може одобрити само ако се сертификационо тело, институција или предузеће налази на листи признатих издавалаца сертификата за неку намену. Ово објашњење се, због своје комплексности, пружа усмено на инфо-дану и прихваћен је став комисије за доделу средстава у локалним самоуправама и Развојној агенцији Србије као пракса. Разлог за овакав став је чињеница да постоји могућност да било ко изда документ на коме пише сертификат. Осим тога често постоје различите консултантске куће које припремају одређени производ или услугу за сертификацију, а оне се при томе налазе или не налазе на листи овлашћених консултантских кућа. На комисији за доделу подстицајних средстава је да прибави одговарајуће доказе о поузданости свих учесника (основне информације се могу добити на сајту www.kvalitet.org.rs).

Коначно, сваки пут је потребно утврдити да ли је и ко је надлежан за издавање одређеног сертификата и да ли је реч овлашћеној консултантској кући, што постаје и саставни део одлуке о додели средстава.

Додатно појашњење / препоруке у вези са реализацијом мере – 7.3.4. Подршка подстицају развоја предузетника, микро и малих правних лица са територије општине Кучево кроз опремање са новом опремом и/или машина, половном опремом и/или машина, делова машина

Као и код претходно описане мере, овде треба имати у виду да је реч о *deminimis* помоћи, односно да је реч о максималном фиксном износу подстицаја који се одређује за одређену годину по примаоцу средстава. Такође, у опису учињених/оправданих трошкова (у приложеном бизнис плану) морају се испоштовати сви критеријуми дозвољене помоћи. Средства се додељују за покривање до 100% оправданих трошкова, а опрема која се додељује може бити нова или половна до 5 година старости за коју је неопходно процена лиценцираног проценитеља Министарства финансија о вредности опреме и/или да се набавља од регистроване фирме за продају половних машина и опреме код Агенције за привредне регистре. Право на доделу подстицајних средстава Општина Кучево може доделити подстицај регистрованим предузетницима, микро и малим правним лицима, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији општине Кучево независно од броја година пословања.

Иако се све мере налазе у програму, није обавезно да ће бити издвојена средства из буџета за сваку меру, односно да ће се све мере из програма наћи у јавном позиву. Јавним позивом се прецизирају услови и висина опредељених средстава за сваку годину, а на основу висине опредељених средстава у буџету општине Кучево за годину у којој се спроводи. Уговором се дефинишу начин и рокови правдања добијених средстава, као и средства обезбеђења. Разлог за овакву праксу је остављање могућности од стране општине Кучево да се неке мере спроведу у зависности од препознатих потреба, поготову јер је програм вишегодишњи.

Средства у оквиру ове мере сматрају се да су додељена у тренутку када учесник на тржишту стекне законско право на примање *de minimis* помоћи и то независно од датуме исплате. Средства се додељују у виду субвенција и то у бруто износу пре одбитка пореза и других накнада.

У случају да се *de minimis* помоћи додељује у више рата иста ће се дисконтовати у складу са чланом 5. Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности.

Такође, ако се средства буду додељивала у било ком другом облику сем субвенција општина Кучево ће поступати у складу са правилима којима се прописује израчунавање бруто новчане противвредности датим у Уредби о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) („Службени гласник РС“, број 23/21).

У погледу обавеза које општина Кучево има као давалац *de minimis* помоћи и које су прописане за корисника ове помоћи, општина Кучево ће поступати у складу са прописаним из члана 11. Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи). Целокупну процедуру праћења реализације програма спроводи комисија за надзор, која о резултатима извештава надлежни орган, који доноси закључак о усвајању извештаја и мерама које комисија предложи. О правилима и начину рада комисије одлучује свака комисија независно. Овим путем општина Кучево испуњава своју дужност члана 11. наведене уредбе, а који прописује обавезу даваоца државне помоћи да врши контролу трошења јавних средстава и коришћења тих средстава за доделу регионалне државне помоћи, и у обавези је да врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи.

Средства обезбеђења

Привредни субјекти којима су одобрена подстицајна средства за било коју од предложених мера су у обавези да обезбеде средства обезбеђења - 2 менице издату од пословне банке која послује на територији Републике Србије, безусловну и плативу на

први позив у корист општине Кучево, а на износ укупног подстицаја који им је одобрен од стране општине Кучево. Општина Кучево може захтевати и друга средства обезбеђења, а све у циљу обостраног испуњења уговорних обавеза из уговора о додели подстицаја.

8. УСЛОВИ И НАЧИН ДОДЕЛЕ СРЕДСТАВА ПО СВИМ МЕРАМА ПРОГРАМА

Средства за реализацију овог Програма (у даљем тексту: средства) обезбеђују се у буџету Општине Кучево, појединачно, за сваку буџетску годину. Средства се могу користити за финансирање инвестиционих пројеката и пројеката којима се подстиче конкурентност у производном сектору и сектору услуга које могу бити предмет међународне трговине у складу са законом и другим позитивним прописима.

Општина Кучево у складу са расположивим средствима у буџету за сваку годину одређује инструмент доделе средстава. Такође, све планиране мере се не морају обавезно и подржати и реализовати у периоду трајања Програма, већ се њихови услови и начин реализације истих предвиђа одлуком о условима и начину реализације Програма, за сваку годину, а такође се дефинишу и текстом јавног позива за доделу подстицајних средстава који се расписује за сваку годину посебно. Право на учествовање у поступку доделе средстава имају сви инвеститори из Србије и иностранства, микро, мала, средња предузећа и велика предузећа и предузетници, који имају инвестиционе пројекте и пројекте којима се подстиче конкурентност у секторима за које се у складу са програмом локалног економског развоја обезбеђују средства и то на начин и под следећим условима:

- Да у тренутку исплате државне помоћи имају седиште или представништво или издвојено место пословања у Републици Србији
- Да у року од две године пре подношење пријаве није изречена правоснажна мера забране обављања делатности.
- Да власници и одговорна лица привредног субјекта нису правоснажно осуђивана и да се против њих не води кривични поступак за кривична дела против привреде.
- Да није у групи повезаних лица у који су неки од чланова велики привредни субјекти.
- Да је од дана објављивања јавног позива измирио доспеле обавезе према Републици Србији и према Општини Кучево по основу изворних јавних прихода
- Да према евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања о броју запослених лица на дан подношења пријаве има одређен број запослених у зависности од величине привредног субјекта (за меру регионалне инвестиционе помоћи).
- Да у периоду од годину дана од дана објављивања јавног позива текући рачуни код пословних банака нису били у блокади дуже од укупно 6 месеци.
- Да према евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања о броју запослених лица на дан објављивања јавног позива има најмање једно запослено лице на неодређено време у претходне три године.

-Да је кумулација додељене државне помоћи до максимално дозвољених износа и интензитета у складу са Законом о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19), Уредбом о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 23/21), Уредбом о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) („Службени гласник РС“, бр. 23/21) и другим подзаконским актима којима се уређује контрола државне помоћи.

Од права на доделу средстава изузимају се привредни субјекти :

- који средства не могу добити из буџета Републике у складу са законом и другим прописима, - привредним субјектима који обављају делатности у секторима челика, угља, синтетичких влакана, саобраћаја, енергетике, финансијских делатности, осигурања, управљачких делатности и саветовања: као и привредним субјектима у тешкоћама, односно оним привредним субјектима који нису били у тешкоћама у складу са одредбама Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013, 119/2014, 23/2021 – др. уредбе, 62/2021 – др. уредбе и 99/2021 – др. уредбе).
- који нису измирили претходне обавезе према буџету Општине Кучево и Републике Србије и против којих се воде поступци пред судом, - код којих је број запослених смањен за 10% и више за последњих 12 месеци пре подношења пријаве на јавни позив у односу на просечан број запослених у наведеном периоду,
- у којима Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе има учешћа у власништву,
- који су у обавези повраћаја недозвољене државне помоћи,
- којима је био раскинут уговор о додели средства подстицаја, осим у случају споразумног раскида уговора.

Уколико се наведени привредни субјекти јављају за доделу средстава предвиђену мером Подстицање конкурентности у том случају могу остварити право на доделу средстава с обзиром да се средства додељују у складу са правилима о *de minimis* помоћи.

Подршка се не пружа ни привредним субјектима којима је у року од две године пре подношења пријаве за доделу средстава изречена правоснажна мера забране обављања делатности, а уколико послује краће од две године, да није изречена правоснажна мера забране обављања пословне делатности за укупна период пословања.

Поред тога подршка се не пружа ни привредним субјектима чији су власници и одговорна лица правоснажно осуђивана и против којих се води поступак за кривична дела против привреде.

Додела средства, сем оних који се додељују кроз сарадњу локалне самоуправе и Националне службе за запошљавање, се додељују по унапред утврђеним критеријумима из Одлуке о условима и начину реализације Програма, а кроз извршену анализу Бизнис

плана који је инвеститор доставио уз пријаву на јавни позив, односно Елабората оправданости за случајеве када је неопходна израда истог, а све у складу са Јавним позивом којим ће се ближе утврдити услови и начин избора корисника средства, који расписује Општинско веће Општине Кучево.

Јавни позив се може расписати по принципу "ДОК СЕ НЕ УТРОШЕ СРЕДСТВА" или за одређен временски период, што ће бити дефинисано одлуком о условима и начину реализације Програма, на годишњем нивоу.

Привредни субјект уз претходно одређену конкурсну документацију по Јавном позиву за доделу средства подстицаја, обавезно доставља бизнис план у коме се морају јасно анализирати критеријуми квалитета инвестиционог пројекта:

- 1) референце инвеститора (препознатљивост на тржишту, референце клијената, досадашња искуства и успешност у реализацији инвестиционих пројеката и сл.);
- 2) проценат незапослених лица чије квалификације одговарају делатности инвеститора, односно корисника средстава у укупном броју лица на евиденцији Националне службе за запошљавање на територији јединице локалне самоуправе у којој се улаже (ове податке доставља Национална служба за запошљавање Граду Пожаревцу на његов захтев);
- 3) број, односно проценат висококвалификованих лица који се запошљавају реализацијом инвестиционог пројекта;
- 4) висина и врста инвестиције (greenfield или brownfield инвестиције), односно степен ангажовања грађевинске индустрије у реализацији инвестиционог пројекта;
- 5) технолошки ниво делатности која је предмет улагања, у складу са класификацијом Евростата;
- 6) претходна сарадња са добављачима и планирани удео домаћих добављача;
- 7) ефекти инвестиције на запослене (обуке запослених и просечна висина зарада);
- 8) претходни и планирани обим укупног промета (пре и након инвестиционог пројекта);
- 9) финансијско-тржишна оцена инвестиционог пројекта (извори финансирања, ликвидност, профитабилност, период повраћаја инвестиције и др).

Привредни субјект који подноси пријаву на јавни позив за доделу средства из неке од програмских мера из овог Програма, може у једној календарској години конкурисати за доделу подстицаја само једног инструмента у оквиру предложене мере. Дакле, исти привредни субјект **може поднети само један захтев за један инструмент у оквиру једне мере.**

Бизнис план који привредни субјект доставља приликом подношења пријаве на јавни позив ће у случају доделе средстава чинити саставни део Уговора о додели средстава. Анализу достављене пријаве по Јавном позиву врши организациона јединица Општинске управе Општине Кучево задужена за послове локалног економског развоја. Критеријум за анализу квалитета инвестиционих пројеката за улагања од посебног значаја је смањење броја незапослених за најмање 1% на територији Општине Кучево, на којој се и реализује

инвестициони пројекат и сразмерно се увећавају јавни приходи (ове податке доставља Национална служба за запошљавање Општине Кучево на његов захтев). На основу претходно сачињене анализе Комисија за доделу средстава доноси закључак којим предлаже Општинском већу Општине Кучево доношење решења о додели средстава. Наведени закључак се доставља Општинском већу Општине Кучево на даљу надлежност и одлучивање. Комисија за доделу средстава због комплексности неког захтева може затражити и додатну документацију или додатни елаборати, која није била наведена у јавном позиву а како би се уверила у озбиљност потенцијалног корисника средстава. Након доношења решења о додели средстава, а пре закључења Уговора о додели средства, привредни субјект је у обавези да Општини Кучево достави средства обезбеђења (две менице), а све у складу са условима који ће бити прецизније дефинисани Одлуком о условима и начину реализације Програма, на годишњем нивоу.

Општинском већу Општине Кучево

9. МЕХАНИЗМИ ДОДЕЛЕ И ПРАЋЕЊА ТРОШЕЊА СРЕДСТАВА

Посебно битан сегмент реализације Програма представљају механизми за доделу средстава и механизми за праћење трошења средстава, као квалитативна основа за поштовање закона и важан радни оквир.

Поступак доделе средстава ће бити заснован на следећим основама:

□ Образовање компетентне Комисије за доделу средстава од стране Скупштине општине Кучево у реализацији програма локалног економског развоја, која ће имати председника и 4 члана. Комисија ће давати предлог за доделу средстава општинском већу општине Кучево, а у складу са усвојеном Одлуком о буџету општине Кучево, усвојеним Програмом и Одлуком о условима и начину реализације Програма локалног економског развоја општине Кучево;

□ Конкурс за доделу средстава, расписиваће се на основу усвојеног Програма и других пратећих правних аката. Комисија би се састајала периодично, зависно од броја пристиглих пријава. Комисија за доделу средстава у реализацији програма локалног економског развоја предлаже конкурсне услове, које мора одобрити општинско веће општине Кучево, пре расписивања Конкурса за доделу средстава. Саставни део конкурсне документације мора бити Изјава о истинитости пријављених података, коју потписује и оверава правно лице/привредни субјект који конкурише за доделу средстава по некој од предложених мера, а као мера обезбеђења за општину Кучево;

□ Саставни део конкурсне документације је и Пријавни образац. Комисија за доделу средстава у реализацији програма локалног економског развоја може конкурсом

предвидети и другу додатну документацију за коју процени да је потребна за Конкурс у целини или за неку од предвиђених програмских мера;

☐ Општинско веће општине Кучево доноси Одлуку о додели средстава, на основу предлога добијеног од стране Комисије за доделу средстава у реализацији програма локалног економског развоја;

☐ Председник општине Кучево закључује уговоре са корисницима средстава у складу са одлуком о додели средстава.

Механизам праћења трошења средстава такође ће бити заснован на :

☐ Образовање компетентне Комисије за надзор у реализацији програма локалног економског развоја, која ће вршити контролу и обилазак правних лица која су добила средства од општине Кучево. Ова комисија даје мишљење и предлог мера уколико је начињен прекршај у трошењу одобрених средстава. Комисију чине председник и 4 члана;

☐ Правно лице које је користило субвенцију из неке од предложених мера је у обавези да поднесе наративни и финансијски извештај о утрошку добијених средстава. Модел извештаја одређује Комисија за надзор у реализацији програма локалног економског развоја;

☐ Комисија за надзор у реализацији програма локалног економског развоја врши контролу свих извештаја добијених од корисника средстава, по потреби захтева појашњење или допуну извештаја и врши обилазак правних лица, периодично или по захтеву било које заинтересоване стране, прати реализацију одобрених пројеката и испуњење обавезе од стране корисника средстава, а све у складу са одредбама одлуке о условима и начину реализације програма локалног економског развоја; ☐ Општинско веће општине Кучево даје предлог за подношење пријаве, на основу мишљења и предлога мера Комисије за надзор у реализацији програма локалног економског развоја.

☐ У оквиру мере за привлачење инвеститора комисија за надзор се састаје након периода извештавања који је наведен у Уговору, а у складу са достављеним пословним / бизнис планом – најчешће након годину дана, с обзиром на то да реализација инвестиционог пројекта траје минимум 6 година,

☐ За меру за подстицање конкурентности комисија се састаје у краћем року, односно након подношења коначног извештаја од стране корисника подстицаја, који је углавном краћи од 1 године.

☐ Целокупну процедуру праћења реализације програма спроводи комисија за надзор, која о резултатима извештава надлежни орган, који доноси закључак о усвајању извештаја и мерама које комисија предложи.

Комисију за доделу средстава у реализацији програма локалног економског развоја и Комисију за надзор у реализацији програма локалног економског развоја чине различити чланови, односно није могуће да исто лице буде члан обе комисије истовремено, чиме се спречава сукоб интереса и потпуно је транспарентан процес одлучивања.

Чланови комисије не морају бити из реда запослених у општинској управи општине Кучево.

Имајући у виду комплексност захтева привредних субјеката, у обе комисије могуће је ангажовати и по профилима следеће искусне и у својој професији препознате чланове:

- ☐ представници економске струке из области финансија, књиговодства, ревизије, банкарства и сл., а пре свега због анализе приложених биланса, финансијске одрживости, приложених рачуна, извода итд.;
- ☐ представници правне струке – искусан правник из привреде или адвокат који се бави привредом;
- ☐ представници машинске, електротехничке струке и сл. са значајним искуством, јер постоји читав сет мера који залази у ове делатности;
- ☐ идеално, у комисији за доделу подстицајних средстава је пожељно и присуство руководиоца организационе јединице надлежне за локални економски развој и/или члана општинског већа који је из неке од поменутих струка, будући да ова комисија мора имати јако добру комуникацију са управом и органом који одлучује.

Према одредби члана 21. Закона о улагањима, која прописује да је јединица локалне самоуправе дужна да води евиденцију улагања од локалног значаја, Програм предвиђа да овај сегмент евиденције за општину Кучево обавља Одсек за финансије општинске управе општине Кучево, а у складу са поменутим Законом о улагањима и подзаконским актима који регулишу ову област.

Извештај о додељеним субвенцијама је саставни део годишњег извештаја организационог дела надлежног за финансије у локалној самоуправи, који се прослеђује Комисији за контролу државне помоћи, јер је, чланом 50. Закона о контроли државне помоћи, прописана обавеза извештавања даваоца државне помоћи према Комисији за контролу државне помоћи. Истим чланом је прописано да Комисија ближе прописује методологију израде годишњег извештаја, рок за достављање података Комисији за контролу државне помоћи и рок за подношење предлога годишњег извештаја. У складу са тим, Комисији за контролу државне помоћи се подноси извештај према Правилнику о облику и садржини годишњег извештаја о додељеној државној помоћи (Сл.гласник РС 41/21), доставе прописане податке о додељеној државној помоћи Комисији за контролу државне помоћи до 15. јуна текуће године за претходну годину, у писаном и електронском облику, у форми табеле додељене државне помоћи са упутством за попуњавање, која се налази на интернет страници и Комисије за доделу државне помоћи, ради израде годишњег извештаја који доставља Влади РС.

У наведеним извештајима достављају се искључиво информације о додељеној државној помоћи са нивоа локалне самоуправе, а анализа о резултатима програма локалног економског развоја, квалитету постављених мера и њиховој реализацији добија се радом и извештавањем комисије за надзор.

Техничке и административне послове за потребе комисије за надзор врши канцеларија за локални економски развој у сарадњи са имовинско-правном службом општинске управе општине Кучево, која припрема предлог акта о усвајању извештаја комисије за надзор на седници општинског већа.

Усвојени извештај комисије за надзор организациона јединица за локални економски развој користи приликом планирања мера за доделу подстицаја за наредни период и/или за израду новог програма локалног економског развоја.

10. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ КОРАЦИ У ПРИПРЕМИ, СПРОВОЂЕЊУ И ПРАЋЕЊУ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА

Када се општина Кучево определила за подршку привреди на својој територији, обезбеђивањем средстава за ову намену у буџету, Одељење за Локални економски развој на основу спроведене анализе и истраживања тржишта, израдила је нацрт програма локалног економског развоја за период 2022-2024 година. Истовремено, израђен је и нацрт одлуке о условима и начину реализације програма локалног економског развоја за текућу годину односно 2022.годину.

Оба ова нацрта (Програм и Одлука), као саставни део имају образложење које садржи: правни основ за доношење, разлоге за доношење, а у оквиру њих посебно: анализу садашњег стања, проблеме које тај акт треба да реши, циљеве који се њиховом реализацијом постижу, коме је намењен програм, објашњење основних подстицајних мера; процену финансијских средстава потребних за спровођење програма, и друго.

Нацрт Програма локалног економског развоја, Одељење за локални економски развој доставља Комисији за контролу државне помоћи, са којом комуницира и сарађује ради добијања решења којим се дозвољава државна помоћ. Одељење за локални економски развој израђен програм локалног економског развоја општине Кучево за период 2022-2024.година доставља Комисији за контролу државне помоћи нацрт вишегодишњег програма. Након добијене сагласности на вишегодишњи програм, у наредним годинама Одељење за локални економски развој општине Кучево израђује нацрт Одлуке о условима и начину реализације програма локалног економског развоја за сваку текућу годину, с тим што општина Кучево бира неке мере из вишегодишњег програма локалног економског развоја или се та одлука односи на све планиране мере за доделу подстицаја.

Уколико се у програму или одлуци на које је добијена сагласност покаже потреба за изменом, потребно је поново захтевати сагласност Комисије за контролу државне помоћи на измењен Програм локалног економског развоја.

Након добијања решења Комисије за контролу државне помоћи, Одељење за локални економски развој, доставља нацрт ових прописа општинском већу општине Кучево на утврђивање предлога.

☐ Општинско веће општине Кучево утврђује предлог програма локалног економског развоја за период 2022-2024 година, односно одлуке о условима и начину реализације програма локалног економског развоја у току једне године, а по претходно добијеном решењу којим се дозвољава државна помоћ, издатом од стране Комисије за контролу државне помоћи;

☐ Предлог програма локалног економског развоја и предлог одлуке о условима и начину реализације програма локалног економског развоја се достављају скупштини општине Кучево на доношење;

☐ Скупштина општине Кучево доноси програм локалног економског развоја за период 2022-2024 година, односно одлуку о условима и начину реализације програма локалног економског развоја у току једне године;

☐ Скупштина доноси решење о образовању комисије за доделу средстава, а комисија за доделу доноси свој пословник о раду;

☐ Општинско веће општине Кучево доноси решење о образовању комисије за надзор; комисија за надзор може донети свој пословник о раду;

☐ Општинско веће општине Кучево одређено програмом локалног економског развоја, односно одлуком о условима и начину реализације програма локалног економског развоја расписује јавни позив и оглашава текст јавног позива са обрасцима;

☐ Комисија за доделу средстава утврђује Листу вредновања и рангирања поднетих пријава.

☐ Општинско веће општине Кучево доноси одлуку о додели подстицајних средстава, а на предлог комисије за доделу средстава;

☐ Председник општине закључује уговоре са корисницима средстава у складу са одлуком о додели средстава. Пословни/бизнис план корисника подстицаја је обавезни саставни део овог уговора;

☐ Целокупну процедуру праћења реализације програма спроводи комисија за надзор, која о резултатима извештава надлежни орган, који доноси закључак о усвајању извештаја и мерама које комисија предложи. О правилима и начину рада комисије одлучује свака комисија независно.

11. ЗАКЉУЧАК

Програм Локалног економског развоја, први је овакав програмски документ општине Кучево

Доношење програма локалног економског развоја јесте најјачи доказ одлучности да се кроз подстицаје и на друге начине подржи локална привреда, али и правне сигурности за сваког доносиоца одлуке и инвеститора који остварује своја права на подстицаје.

Доношењем и реализацијом Програма јасно се уочава опредељење општине Кучево да усмери привредна кретања у позитивном смеру и да развије већу отпорност привреде општине на сва негативна економска кретања.

Реализацијом програмских мера креираће се повољно окружење за развој пословног сектора у општини Кучево, подићи ће се ниво запослености, унапредиће се капацитети привредних субјеката, али и укупан раст пословања истих.

Општина је имала за циљ да доношењем овог Програма развије позитивне механизме доделе и контроле трошења подстицајних средстава, да материју у што већој мери разради, а све у складу са позитивном праксом и позитивним законским решењима, која тек настају и на нивоу Републике Србије.

Програм Локалног економског развоја општине Кучево за период 2022-2024. година објавити у „Службеном листу општине Кучево“.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ КУЧЕВО

Број _____ 2021.г.

Председник Скупштине општине Кучево
